

„Hasznos lesz, hogy már az iskolában olyan pénzügyi és jogi információkhoz jutnak a diákok, melyeknek a mindennapi életben is hasznát veszik, különös tekintettel az online világ kihívásaira. Sőt a diákokon keresztül el lehet érni a szülőket is, hiszen amikor a mostani felnőttek jártak iskolába, nem voltak ilyen elemek a tantervben, így most nehezebben igazodnak el az információk sűrűjében.”

TARTALOM

- 1. láthatár**
Tovább élesedik a tanári
átoltottságdiskurzus
- 2. láthatár**
Szórakoztató tanulással
az iskolaelhagyás ellen –
Kerekes Edit írása
- 4. térkép**
Képességvizsga:
tíz év alatt szinte semmi
sem változott
- 6. tanterem**
„A sakk kicsiben maga
az élet” –
Szatmári Bence írása
- 10. láthatár**
Kulcsfontosságú a pénzügyi
és jogi nevelés –
Bíró Blanka írása
- 18. tanterem**
Az 1956-os erdélyi srácok
emlékezete –
Kiss Judit írása
- 19. iskola és kultúra**
Nem a nyelés,
hanem az együtt olvasás,
a csapatmunka a fontos –
Antal Erika írása
- 21. tanterem**
Közel hozná a fiatalokhoz
a muzsikát
a szatmári filharmónia –
Deák Szidónia írása
- 23. hivatalos**

5. diákszemmel

Mesteri módon „csalizza be”
ellenfeleit Kovács Balázs –
Deák Szidónia írása

8. szülői szemmel

A mesének nem kell mindig
jól végződnie –
Antal Erika írása

14. diákszemmel

Leleményes diákok egyedi
tanulási módszerekről –
Szatmári Bence írása

16. láthatár

Lábbusszal járnak iskolába
az elemisták –
Deák Szidónia írása

20. láthatár

Hagyományörzés, múltidéző
kalandok várják a bölcs
diákokat

22. magánterület

Mindenki, Gólya, Levisszük –
László Noémi versei

12.

Házi kedvencekkel felnőni
lélekmelegítő terápia

FOTÓ: JAKAB MÓNKA

• tanárszemmel • diákszemmel • szülői szemmel
• lélekjelenlét • tanterem • láthatár • óvoda • fotóriport
• hivatalos • vakáció • iskola és kultúra • pályáz(z)atok
• magánterület • térkép

**Rendelje meg
a Magyar Közoktatást
a 2022-es évre is!**
www.comunitas.ro/mkorendeles

Kedves Olvasóink!

A 2021–2022-es tanévben is számítunk megtisztelő figyelmükre. Reméljük, továbbra is megosztják lapunk hasábjain az oktatás problémáival, különféle szegmenseivel kapcsolatos meglátásaikat. Kérjük, számoljanak be a Magyar Közoktatásban arról is, ha sikertörténet születik iskolájukban, ha úgy látják, hogy diákjaikkal, tanítási módszereikkel kapcsolatban követendő példáról lehet beszélni. Arról is írhatnak, miként befolyásolta és befolyásolja a járványhelyzet a tanítás, tanulás folyamatát.

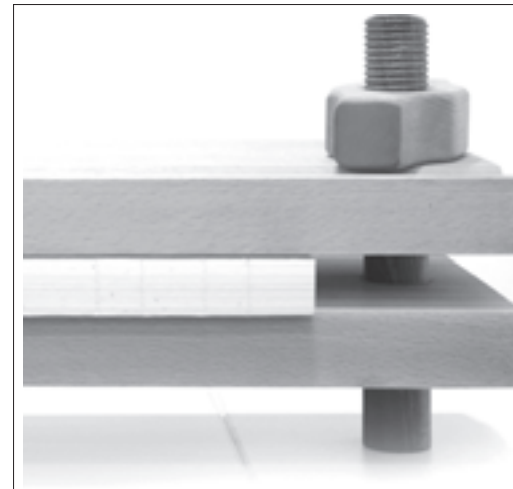
A Communitas Alapítvány által kiadott, immár tizenegy éve megjelenő Magyar Közoktatást együtt szerkesztjük az olvasókkal, szeretnénk, ha a pedagógusok továbbra is rendszeresen közölnének lapunkban.

Néhány ötletet nyújtunk arra vonatkozóan, hogy milyen témákról várjuk véleményüket, de természetesen ezen kívül az oktatás más vonatkozásait is meg lehet közelíteni:

- Amire büszke vagyok – iskolám/pályám/diákjaim sikertörténete
- Hogyan segíthetünk megőrizni a gyermeki kíváncsiságot a mai oktatási rendszerben?
- Mobiltelefon, okoseszközök az oktatásban – kreativitásfejlesztés vagy elgépiesedés?
- Mi a legszebb és mi a legnehezebb a pedagógusi hivatásban?

Kitartást, jó munkát kívánunk! Várjuk véleményanyagaikat az mko@communitas.ro e-mail-címre!

A Magyar Közoktatás szerkesztősége

*erdélyi magyar
könyvek egy térben*

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatás> webcímen.

[www.facebook.com/magyarkozoktatás](https://facebook.com/magyarkozoktatás)

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0733-91-06-24-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefon: 0040-733-91-06-24
e-mail: mko@communitas.ro

Redacția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogatók:

Tovább élesedik a tanári átoltottságdiskurzus

A kéthetes tanszünet után felemás közhangulatban nyitottak újra az iskolák: a szakszervezetek elhibázottnak tartják a miniszteri döntést, amely a tanárok 60%-os átoltottságával kondicionálta az oktatás jelenléti rendszerben történő újraindítását. Bár egyértelmű javaslatot nem tesz, állásfoglalásában a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) egy októberi felmérésének eredményét látszik preferálni: a jelenléti és online oktatásszervezést ötvöző hibrid rendszert, a járványügyi helyzet alakulásának függvényében az iskolákra bízva az egyes osztályokat érintő döntést.

A tanügyminisztérium ellenőrizni fogja a tanárok átoltottságával kapcsolatos adatok valóságtartalmát az országos vakcinajegyzéket kezelő hatósággal kötött egyezmény alapján.

Szintén az iskolákra bízják a döntést a legnagyobb országos tanügyi szakszervezetek, de az adott település fertőzöttségi mutatói alapján. Az általános közfelháborodás nyomán a miniszter november 8-án felvetette: javasolni fogja, hogy mondjanak le a tanárok átoltottságát előíró feltételről azokon a településeken, ahol a fertőzöttségi arány nem éri el a 3 ezreléket.

Megkülönböztetések

Bár a járvány legyőzése egyetlen hatékony eszközének a védőoltás felvételét tartja, az RMPSZ aggasztónak és hátrányosan megkülönböztető jellegűnek ítéli, hogy az iskolai oktatás újraindításának egyedüli feltételeként

az iskolai személyzet beoltottsági arányát határozták meg. „Nem tartjuk a közös teherviselés elvének szelleméhez méltónak azt, hogy a pedagógusok csoportja az egyedüli szakmai-társadalmi kategória, amely esetében jogi eszközöket alkalmaznak az oltakozási kedv növelése érdekében. Úgy gondoljuk, hogy ezzel a döntéssel elsősorban nem az oltottsági arány növekedését váltják ki, hanem tovább mélyítik azt a szakadékot, amely a pedagógusok társadalmi megbecsülése terén keletkezett a világjárvány beköszöntétől kezdődően. Értékelésünkben az intézkedés továbbra is a hátrányos közösségekben működő, főként vidéki iskolákra, illetve a napközi otthonok működésére (ezáltal számos kisgyermekes család életére) gyakorol rendkívüli mértékben kedvezőtlen hatást, ahol az online oktatás megszervezésének feltételei nem biztosítottak, vagy ez az oktatási forma nem alkalmazható hatékonyan. Számos olyan helyzet alakult így ki, hogy az alacsony fertőzöttségi arányú (2 ezrelék alatti) településeken a tanintézményi beoltottsági arány miatt kell online oktatást elrendelni, olyan körülmények között, hogy nem adottak az online oktatás megfelelő anyagi vagy infrastrukturális feltételei.”

Mélyül a szakadék oltottak és oltatlanok között

Bár mindig támogatta a jelenléti oktatást, a Tanügyi Szabad Szakszervezetek Szövetsége (FSLI) és a Spiru Haret Szakszervezeti Szövetség közleményében elhibázottnak minősítette a minisztérium döntését tekintettel arra, hogy az iskolák személyzetének harmada, a tanulóknak 70%-a nincs beoltva, és az iskolákban teszteket sem végeznek egyelőre. A szakszervezetek figyelmeztetnek: döntéshozatalkor azt is szem előtt kellene tartani, hogy sok tanügyi alkalmazott átesett a betegségen, és hogy sokak esetében ellenjavallt az

oltás például betegségeik miatt. Attól tartanak, legfeljebb két hétig lesz eredményes, ha kizárólag a tanszemélyzet átoltottságához kötik a jelenléti oktatást, ezután az új megbetegedések miatt az iskolák ismét kénytelenek lesznek áttérni a digitális tanrendre. Véleményük egybecseng az RMPSZ álláspontjával, miszerint az elmúlt időszakban hozott döntések mélyítik a szakadékot oltottak és oltatlanok, szülők és tanulók, tanügyi alkalmazottak között.

Nem tartjuk a közös teherviselés elvének szelleméhez méltónak azt, hogy a pedagógusok csoportja az egyedüli szakmai-társadalmi kategória, amely esetében jogi eszközöket alkalmaznak az oltakozási kedv növelése érdekében.

A szakszervezetek szerint diszkriminatív és sérti az általános adatvédelmi szabályokat, a munkatörvénykönyv előírásait, hogy az iskoláknak hetente közölniük kell honlapjukon a személyzet átoltottságával kapcsolatos adatokat. Ehhez képest Sorin Cîmpeanu tanügyminiszter november 7-én arról beszélt, a tanügyminisztérium ellenőrizni fogja a tanárok átoltottságával kapcsolatos adatok valóságtartalmát az országos vakcinajegyzéket kezelő hatósággal kötött egyezmény alapján, ami további személyes adatvédelmi dilemmákat vet fel. Ellenőrzik azokat az iskolákat is, ahol alacsony az alkalmazottak átoltottsága, a miniszter szerint szégyenteljes, hogy helyenként a dolgozók alig 12%-a vette fel az oltást.

K. E.

Faluhelyen nyolc év alatt egy generáció negyede időnap előtt búcsút mond az oktatásnak

Szórakoztató tanulóssal az iskolaelhagyás ellen

Szabadtéri non formális oktatási projektekre hirdet pályázatot, és ezektől a korai iskolaelhagyás idehaza aggasztó mértékét reméli csökkenteni az európai alapok minisztériuma és a tanügyminisztérium. A probléma nagyon reális: nyolc év alatt faluhelyen egy generációnak a negyede időnap előtt kihullik az iskolából, ami megágyaz a funkcionális analfabetizmusnak, szegénységnek, marginalizálódásnak.

Felnőttként elkapcsoljuk a tévét az unalmas műsorokról, lezárjuk a filmet, ha nem ragad meg, a színházban még akár az álom is elnyomhat, ha nagyon melléfogott a rendező, de még múzeumban is azon kaphatjuk magunkat, hogy amikor éppen a hatodik uralkodó negyedik feleségét sorolják, fogalmunk sincs, mikor beszéltek az előző háromról... Pedig mi magunk választottuk azt a programot, előre megfontolt szándékkal mentünk éppen oda, és tudatosan vágyunk új információk megszerzésére, mégis nagyon sokat számít a tálalás. Miért lenne másképpen a gyerekekkel? Aki kezdetben hajt ugyan a természetes kíváncsiság, de nem fogják fel a tanulás fontosságát, viszont szivacsként szívják magukba mindazt, amit megélnék, megtapasztalnak, kézzel foghatnak, amin jól nevetnek, amivel pazarul játszanak.

A tanulásnak nem kell feltétlenül unalmasnak lennie, sőt jóval hatékonyabb, ha érdekes, szórakoztató, játékos, kreatív, változatos, élményközpontú.

A jelek szerint ezt ismerték fel/fogadták el a minisztériumi döntnökök is, hogy a tanulásnak nem kell feltétlenül unalmasnak lennie, sőt jóval hatékonyabb, ha érdekes, szórakoztató, játékos, kreatív, változatos, élményközpontú. Így aztán december 27-ig várják azokat a projekteket, amelyek alternatív módszerekkel zajló szabadtéri foglalkozások révén szabnának gátat az iskolaelhagyásnak.

„A tanulás lehet szórakoztató, lehet mozgalmas, kreatív, ezzel a programmal mi épp ezt támogatjuk: olyan tanórákat, amelyeket a szabadban tartanak, és amelyekhez különböző alternatív módszereket használnak a tanárok: a sportot, a művészetet, a zenét, bármit, ami érdekessé teszi a tanulást, ami megakadályozza az iskolaelhagyást!” – nyilatkozta Hegedüs Csilla, az európai alapok minisztériumának államtitkára.

Előkészítőben, elsőben és ötödikben a legnagyobb a lemorzsolódás

Előkészítő és első, valamint ötödik osztályban a legmagasabb az iskolát elhagyók aránya, és a legerőteljesebb a jelenség faluhelyen – állapítja meg tanügyminisztérium májusban közzétett jelentése. Az elemzés tárgyát képező 2018–19-es időszakban 26,5 ezer 0–8. osztályos tanulót veszített el a rendszer, s bár ez enyhé javulás az előző évekhez képest, a jelenség alighanem tovább fokozódott a koronavírus-járvány alatt. Magyarországon például a különböző felmérések 5–20 százalékra teszik a járvány alatt „elvesztett” diákok számát. Mint arról lapunk márciusi számában írtunk, Romániában nincsenek ilyen mérések, legfeljebb becslések, de a helyzet semmiképpen nem lehet rózsás, hiszen már eleve hátrányból indultunk: hosszú évek óta hagyományosan igen magas nálunk az iskolaelhagyók száma, e negatív rangsorban a harmadik helyen álltunk az EU-ban még a járvány előtt. A hazai statisztikai hivatal ideiglenes adatai szerint 2020 elején 275 ezer tan köteles gyermek nem járt iskolába, vagyis a diákok több mint tíz százaléka. Az

iskolaelhagyás szorosan kapcsolódik a szegénységi küszöbhez és a társadalmi kirekesztettséghez, amelyeket a járvány még inkább felerősített. A hazai hivatalos adatok megbízhatósága eléggé kérdéses, inkább tendenciát mutat, a valós adatok többnyire felülmúlják. Gondoljunk csak a tanügyminisztérium tavaly má-

Az iskolaelhagyást visszaszorító kezdeményezés például az utazási és komputer-, tanszervársárlási támogatás vagy a meleg ebéd, amelynek jó-tékony hatásai már megmutatkoznak.

jusi adataira, amelyek 250 ezerre tették az online oktatásból kimaradók számát, ezzel szemben az IRES felmérése szerint több mint 900 ezer diák nem tudott részt venni az online oktatásban, azaz megközelítőleg minden harmadik tanuló.

A hazai oktatás helyzetét ismertető legfrissebb tanügyminisztériumi jelentést idén májusban tették közzé a 2019–2020-as tanévre vonatkozó tanulmányként, de amely zömében a 2018–19-es tanévre vonatkozó statisztikai adatokkal számol. E jelentés szerint a 2018–19-es tanévben 1,6%-os volt az iskolaelhagyási arány 0–8. osztályban – ez 26,5 ezer elvesztett tanulót jelent. Bár csökkent a vidéki és városi (1,2%) iskolaelhagyási arány közötti különbség, faluhelyen (2,2%) továbbra is jóval magasabb. Az iskolaelhagyók között

rendszerint több a fiú (1,7%), mint a lány (1,5%).

A sors fintora, hogy a kötelező tíz-osztályos rendszer bevezetése óta elemiben folyamatosan fokozódik az iskolaelhagyás jelensége, csak 2013–14 között volt némi javulás, de ezzel együtt is mára 1,6%-ra emelkedett a 2009-es 1,4%-ról. A legmagasabb (és évről évre nő) az iskolaelhagyási arány előkészítő osztályban (2%), első osztályban (2,6%) és ötödikben (1,9). Első osztályban a városi és vidéki közeg között 2,2 százalékpontos különbség van a falvak rovására, és hasonlóképpen a gimnáziumi évek alatt is, ahol a különbség 0,9–1,4 százalékpont között mozog.

Ismétlők, elhagyók

Az első osztályt a 2011–12-es tanévben kezdő városi tanulóknak a 6%-a hagyta ott az iskolát nyolcadik osztály végére, a falusi diákoknak pedig a 18,9%-a. Az osztályismétlésre bukkottakat is beleszámítva nyolc év alatt a városi tanulók 8,2, a vidékieknek pedig 23,1%-át számítják vesztésnek. S bár ezek az adatok tartalmazzák az elhunyt, kivándorló, valamint lezáratlan tanulókat is, az arányok ezek nélkül is aggasztóan magasak.

Líceumi szinten az iskolaelhagyás értéke az utóbbi években változatlanul 2,5% – ami 15.513 tanulót jelent –, erőteljesebb a technológiai szakok esetében (4,5%), és kevésbé jellemző az elméleti szakirányok (1,1%), illetve a hivatási szakirányok (teológiai, művészeti, sportosztályok) esetében (0,8%). A szakiskolák tekintetében jelentősen, akár 30% fölé is nőtt az iskolaelhagyók aránya 2009–11 között, amikor felszámolták a művészeti és mesterségiskolákat, majd látványosan csökkent a szakiskolai képzés 2014–15-ös újraszervezésével, 2018–19-ben 3,8%-os volt, ez lévén az egyetlen képzési forma, ahol az iskolaelhagyási arány magasabb a lányok (4,5%), mint a fiúk (3,5%) esetében. Posztliceumi képzésben nemtől függetlenül minden tizedik tanuló hagyja ott az iskolát.

Szűkmarkú meleg ebéd

Miért baj az iskolaelhagyás? Fokozza a munkanélküliséget, társadalmi kirekesztettséget, szegénységet és egészségügyi problémákat. Az iskolaelhagyás változatos okai a személyes vagy családi gondoktól, tanulási nehézségektől, hátrányos

FOTÓ • JAKAB MONIKA

Az iskolaelhagyás fokozza a munkanélküliséget, társadalmi kirekesztettséget, szegénységet is

gazdasági-társadalmi helyzettől az oktatási rendszer működésén át az iskolákban uralkodó hangulatig és körülményekig, a diákok és tanárok közötti kapcsolatrendszer minőségéig terjednek, és ezeknek a többségén megfelelő törvényekkel, szabályozásokkal, programokkal, beruházásokkal, szociális védőhálózattal, tanügyi reformokkal, kezdeményezésekkel a döntéshozók képesek változtatni. Az államnak pedig érdekében állna változtatni, hiszen az iskolai lemorzsolódás jelentős társadalmi és gazdasági következményekkel jár. A korai iskolaelhagyók kevésbé hajlamosak közösségi szerepet vállalni, vagy például nem élnek választójoggal, ugyanakkor nem tudnak részeseivé lenni a gazdasági fejlődésnek és innovációnak, amelynek nemcsak a haladó technológiai ágazatok fejlődésére, hanem képzett munkaerőre is szüksége van. Az Európai Bizottság szerint a korai iskolaelhagyás európai átlagértékének csak egy százalékponttal való csökkenése évente közel félmillió szakképzett fiatal dolgozót adna a gazdaságnak.

Akadnak ugyan megoldási próbálkozások, amelyekkel az a legnagyobb baj, hogy többségük egyelőre nem általánosan érvényes vagy csak pályázatok útján igényelhető, amire a legtöbb iskolának nincs kapacitása. Az iskolaelhagyást visszaszorító kezdeményezés például az utazási és komputer-, tanszervásárlási támogatás, vagy a meleg ebéd, amelynek jótékony hatásai már megmutatkoznak, bár csupán mintegy 65 ezer diák ebédelhet az

iskolában, ami a 0–8. osztályos populációnak alig a 4%-a. A hasonló intézkedések sorát jó eséllyel bővítené az új szabadterti non formális oktatási program, ami olyan interdiszciplináris tevékenységeket támogatna, amelyek megelőzik a funkcionális analfabetizmust, valamint non formális tevékenységek által csökkentik a korai iskolaelhagyást. A gyermekek tehetségének, csapatszellemének, kreativitásának, vezetői képességeinek fejlesztése érdekében olyan aktivitásokat finanszírozná, amelyek a sportot, a művészeteket, a szabadterti tevékenységeket használják erre. A program a pedagógusok képzését is támogatja a non formális oktatás eszközeinek elsajátításában. Hangsúlyt fektet ugyanakkor az egészségi nevelésre, az egészséges táplálkozást megtanító tevékenységekre, valamint az önbecsülést növelő és az interkulturális nevelést célzó tevékenységekre is.

A projekt összértéke 15 millió euró, erre megyei tanfelügyelőségek, iskolák, az oktatási minisztérium alá tartozó ügynökségek, iskolai tanácsadó szolgáltatók, vallási intézmények vagy egyesületek, a társadalmi befogadásért felelős kormányzati intézmények, civil szervezetek pályázhatnak. Egy projekt támogatható értéke minimum 101 000, maximum 350 000 euró, a benyújtási határidő december 27.

KEREKES EDIT

keredit@yahoo.com

Képességtizsga: tíz év alatt szinte semmi sem változott

Tíz év leforgása alatt alig változtak a magyarul tanuló nyolcadikosok képességtizsgájának eredményei az Erdélystat októberben napvilágot látott elemzése szerint. Ugyanígy állandó maradt az egyenletben az is, hogy románból teljesítenek a leggyengébben. Meglepő viszont, hogy a bihari és szatmári eredmények tekinthetők a leginkább gyengének.

Ha a nyolcadikosok képességtizsgájának a 2012–2021 között eredményeit vesszük górcső alá, azt láthatjuk, alig van változás, a sikerességi arányok tízéves trendje minimális növekedést mutat, mind a teljes romániai diákpuláció, mind pedig a magyarul tanuló körében – derül ki az Erdélystat által kedden nyilvánosságra hozott adatsorokból. Mint az erdélyi statisztikai szolgálat közleménye is aláhúzza, ezzel párhuzamosan – az év közbeni hullámzásokat is figyelembe véve – a magyarul tanuló képességtizsga-eredményei viszonylag konstansok a romániai diákpuláción belül. A statisztikák szerint országos szinten 2012 és 2021 kö-

elemzése rámutat, a magyar tagozaton tanuló szintje minden évben román nyelv és irodalomból teljesítenek a leggyengébben, kivéve a 2012-es és a 2017-es éveket, amelyekben a matematikából elért sikerességi arány alulmúlta a románét. A tízéves trendeket figyelve a magyarul tanuló románvizsga-teljesítménye változatlan, a matematikavizsga sikerességi rátái enyhén javuló tendenciát mutatnak – az országos átlagokhoz mért relatív eltérések esetében. A matematikaeredményekben az utóbbi két évben egy markánsabb javulás figyelhető meg, kérdés, hogy ez időtálló-e – fogalmaznak az elemzés készítői. A 2021-es vizsga 77,1 százalékos sikerességi aránya az elmúlt évtized legjobb eredménye a magyarul tanuló körében. Hasonló arányban csak 2015-ben voltak az 5-ösnél nagyobb átlagot elérő diákok a próbákon részt vevők körében. Az idei előkelő teljesítmény a kiemelkedő anyanyelv-, illetve a viszonylag jó matematika-eredményeknek volt köszönhető. Román nyelv és irodalomból mind a sikerességi arány, mind pedig az osztályzatok tekintetében hasonló mértékű volt a hátrány a korábbi évekhez képest – annak ellenére, hogy a 2021-es végzősök már új, differenciált tanterv szerint tanultak és vizsgáztak ebből a tárgyból. A vizsgán elért általánosok tekintetében továbbra is hátrányban maradtak a magyarul tanuló, míg az országos átlag 6,57 volt, a magyar tagozatoké 6,35. Itt az is megfigyelhető, hogy a magyarul tanuló jelentősen alulreprezentáltak a kiváló eredményeket elérők között, a 8,5-ös átlag feletti aránya csupán 10,7 százalék, szemben az országos 20,5 százalékkal. Kelemen szerint a magyar nyolcadikosok képességtizsgája azt mutatja, hogy jó irányba halad a reform A nyolcadikos osztályt elvégzett

romániai magyar diákok által az idei képességtizsgán elért eredmények azt mutatják, hogy az évekkel ezelőtt bevezetett oktatási reform jó irányba halad még akkor is, ha az eredmények nem jelentenek áttörést – nyilatkozta Kelemen Hunor RMDSZ-elnök. A magyar tagozatok 2021-es teljesítményét megyei bontásban vizsgálva az erdélyi statisztikai szolgálat elemzése megállapítja, hogy a bihari és szatmári eredmények tekinthetők a legin-

A tízéves trendeket figyelve, a magyarul tanuló románvizsga-teljesítménye változatlan, a matematikavizsga sikerességi rátái enyhén javuló tendenciát mutatnak.

Képességtizsga: a végleges eredmények szerint a diákok 77 százaléka ért el 5-ös feletti átlagot, 12-vel nőtt a szintezések száma.

zött a vizsgákon részt vevők sikerességi aránya 66,1 százalék és 79,4 százalék között mozgott; ehhez viszonyítva a magyar nyelven tanuló eredményei alapvetően elmaradtak: 65,0 százalék és 77,1 százalék közöttiek voltak. A magyarul tanuló hátránya 2014 és 2018 között volt hangsúlyos, az utóbbi három évben a lemaradás kisebb mértékű, sőt a 2021-es sikerességi arányok a magyarul tanuló körében voltak hajszálnyival magasabbak. A nyolcadikosok június 22-e és 25-e között megtartott képességtizsgáján résztvevők mintegy 77 százaléka ért el 5-ös feletti átlagot, és 132 tanuló vizsgázott szintezésre – ezt mutatják az idei vizsgasorozat végleges eredményei. Az Erdélystat

kább gyengének. Itt a románosztályzatok hasonlóak a székelyföldiekhez, viszont az alacsonyabb matematikaeredmények tovább rontják a két megye helyezését. Az is szembetűnő az elemzők szerint, hogy ezekben a megyékben nagyon alacsony a részvételi arány: Szatmárban a beiratkozók 79, Biharban pedig 82 százaléka jelent meg végül az összes vizsgán. A két székelyföldi megye, Hargita és Kovászna sikerességi arányukat tekintve az alsó középmezőnyben találhatók. Nagyon alacsonyak a románjegyek, Hargita megyében a matematika- és az anyanyelv-osztályzatok átlagosnak tekinthetők, Háromszéken átlag alattiak. Maros megyében enyhén jobb a románeredmények, másban nincs számottevő eltérés a székelyföldi megyékhez képest.

K. J.

A hétéves szatmári kisfiú előkelő helyen végzett a sakk-Európa-bajnokságon

Mesteri módon „csalizza be” ellenfeleit Kovács Balázs

Még csak hétéves Kovács Balázs, neve mégis ismerős a sakk világában. A szatmárnémeti kisfiú Európa legjobbjai közé tartozik korosztályában, sakktudását októberben bizonyította az utánpótlás-Európa-bajnokság keretében, ahol a harminckét fős román válogatott tagjaként az U8-asok korosztályában a 81 induló közül az előkelő 12. helyen végzett.

Kovács Balázs, akinek a sakkjátékosok erejét mutató nemzetközi Élő-pontrendszerben 1363 pontja van, most első osztályos a szatmárnémeti Rákóczi Ferenc Általános Iskolában, és a Szatmárnémeti VSK klubban sakkozik. A kisdíák lapunknak elmondta, három éve, körülbelül négyévesen kezdett el sakkozni a bátyjával, Ábellel. Együtt jártak a partiumi városban gyerekek számára szervezett sakk-klubba, ahol az oktatók felfigyeltek Balázs tehetségére, és biztatták, hogy folytassa a hatvannégy mezős játékot. Hozzátette, igazi kihívások számára a sakkjátszmák, és reméli, hogy sok versenyen részt vehet majd, ugyanis a sakk világában új barátokra is szert tett. „Azért szeretem a sakkot, mert minden parti más, és örülök, amikor sikerül becsaliznom az ellenfelet, ha legyőzők nagyobbakat. Ezenkívül sok helyre elmegyünk a csapattal, sok barátom lett a sakk által” – jegyezte meg az első osztályos kisdíák.

Naponta vívni a sakkbábuk harcát

A szép eredmények mögött rengeteg gyakorlás áll. Mint elmondta, naponta gyakorol, van úgy, hogy tanárral, edzővel, máskor a testvérével vagy édesapjával játsszák a sakkbábuk harcát, néha pedig logikai feladatokat old, vagy online sakkozik. Balázst a szülei is támogatják a sakkozásban, ugyan-

Ha valaki versenyszerűen sakkozik, nagyon sok élményt szerezhet, megtanulja elviselni a kudarcot, kezelni a sikert.

is úgy gondolják, a szellemi sport hatása megmutatkozik a hétköznapiakban is, hozzájárul a gyermek fejlődéséhez. „Véleményünk szerint egy sakkozó gyermek könnyebben, gyorsabban tanul, a szellemi sport fejleszti gondolkodásmódját, segíti a problémamegoldásban, továbbá türelemre is nevel. Ha valaki versenyszerűen sakkozik, nagyon sok élményt szerezhet, megtanulja elviselni a kudarcot, kezelni a sikert, és a számítógépes játékok, tévézés helyett hasznosan tölti az idejét” – mondta el lapunknak a kisfiú édesanyja. Hozzátette, felmenőik közül versenyszerűen senki nem sakkozott, de a szabályokat, a sakklépéseket ismerték. A családban ma már mindenki játszik, de nem olyan magas szinten, mint Balázs.

A hétéves szatmári Kovács Balázs máris szép eredményeket ért el sakkozás terén

Sakklépések betűkkel és számokkal jelölve

Az édesanya azt is elmondta, Balázs számára kezdetben nem volt egyszerű a versenyszerű sakkozás. Mivel románul még nem tud, nehezen értette meg az edzői utasításokat, valamint gondot okozott, hogy a játékbíróval is az ország nyelvén kellett szót érteni. Ezenkívül ebben a sportban betűkkel és számokkal jelölik sakklépéseket, ami elmulasztása időlevonással jár. Balázs az óvónők segítségével megtanulta a sakkban használatos betűk és számok írását, és székre felállva játszott, hogy lássa a táblát, és írni is tudjon. Rendkívül büszke tanítványa Európa-bajnokságon elért eredményére edzője, a szatmárnémeti Ciprian Sorin Muntean is. Mint elmondta, Balázs kilenc forduló után az összetett táblázatának 12. helyén végzett, az előtte lévő helyezettek 8 évesek, így ő hétévesen korcsoportja legjobbjának számít. Megjegyezte továbbá, hogy a kategóriájában a kisfiú helyezése volt a romániai küldöttség legelőkelőbb eredménye ezen a versenyen.

A korosztályos sakk-Európa-bajnokságot október közepén rendezték. A koronavírus-járvány miatt a mérkőzést a kontinentális szövetség döntése értelmében a honi föderációk hibrid rendszerben, azaz több helyszínen és a virtuális térben tartották. A megmérettetésen harminckét európai országból 871 versenyző vett részt, a román válogatott tagjai Tordán, Bukarestben és Iași-ban ültek saktábla elé. Balázs a Kolozs megyei városban játszott a 8 éven aluli korosztályban.

D. SZ.

Beszélgetés dr. Fleisz János nagyváradi történésszel, pedagógussal

„A sakk kicsiben maga az élet”

A sakkozás évszázadok óta nagy kihívást jelent az emberi elmének. Nemcsak egy játék vagy sport, hanem eszköz arra, hogy egyedi megközelítésben ismerjük

nemzetközi sakknagymester évek óta azon dolgozik, hogy e szellemi sport által a diákok a játék élménye mellett olyan tapasztalatokat is gyűjtsenek, amelyeket a jövőben kamatoztatni fognak. És ezt a 2021-es, budapesti világsakkfesztiválon is népszerűsítette, amelyet immár hetedik alkalommal rendeztek meg. Ezzel szemben Romániában a sakkoktatás nincs benne az általános tantervben sem, ám vannak olyan elhivatott tanárok, akik ennek ellenére igyekeznek megismertetni a sakkozás művészetét a diákokkal. Ilyen például dr. Fleisz János nagyváradi történész, középiskolai és egyetemi tanár, aki immár 41 éve nemzetközi szinten bíraskodik, valamint a nagyváradi sakkélet lelke és mozgatórugója. Vele beszélgettünk.

– *Hogyan lehet a gyermekekkel már kisiskolás korukban megszerettetni a sakkozást?*

– Ez nem sokban különbözik az általános tananyagok megszerettetésétől, tehát hasonlóak a módszerek, mint bármely közoktatásban oktatott tantárgy esetében. A sakkoktató első feladata, hogy a közös munkához szükséges érzelmi alapot megteremtse önmaga és tanítványai között, vagyis értenie kell a tanulók nyelvén. A következő lépés a sakkjáték titkaiba való beavatás és a versenyszellem fejlesztése. Adott a játszva tanulás és a szórakozás, de a

sakk komoly megmértetés is. Mivel a sakkszeretet háttérben a sakkszenvedély áll, főleg ezt kell elhinteni.

– *A romániai közoktatásnak nem része a sakkoktatás, mégis egyre többször lehet azt hallani, hogy a pedagógusok eme szellemi sportból is szoktak inspirálódni tanítás közben. Említene erre néhány egyszerű példát?*

– A román közoktatásnak valóban nem szerves része a sakkoktatás, azonban a 2013/185-ös kormányhatározat értelmében a 2014–2015-ös tanévtől kezdve bevezették az egyetem előtti oktatásba választható tantárgyként a sakk oktatását,

Mint szellemi küzdősport viszont komoly fizikai felkészülést igényel.

amelynek kidolgozták a tantervét is két évfolyamra elosztva. Ezt tanárok, edzők, élsakkozók egyaránt taníthatják. Elkészültek a tankönyvek is. Néhány helyen el is indult a képzés, de sajnos a sok bürokratikus akadály miatt még nem terjedt el széles körben. A pedagógusok az utóbbi években egyre gyakrabban élnek azokkal a lehetőségekkel, amelyeket a sakk nyújt. Többek között sokszor használnak sakkal kapcsolatos kifejezéseket a folyamatok, jelenségek megértéséhez, felhasználják a sakkot matematikai modellként – hiszen egy-egy állás elemzése felér egy komolyabb matematikai feladattal –, de a társadalomtudományok esetében, a logikus gondolkodásra való nevelésben és a filozófiai összefüggések megértésében is jól alkalmazható.

– *Polgár Judit nemzetközi nagymester Sakkpalota nevű programján keresztül évek óta népszerűsíti Magyarországon a sakkoktatást. Tud ilyen próbálkozásokról országunkban is?*

– Egyrészt több romániai iskola is rendszeresen részt vesz a Sakkpalota programban; ilyen többek között Nagyváradról a

Dr. Fleisz János

fel az életben a különböző lehetőségeket. És a közoktatásban is hasznunkra válik, hiszen előmozdítja a tantárgyak elsajátítását, amely a fiatalok jövőjét is megalapozza. Magyarországon Polgár Judit

Búzaszemek a sakktáblán

A sakk története a legendák világába nyúlik vissza. Egy ismert mese szerint egy brahmin találta ki a sakkot. Jutalmul a rádzsától első hallásra jelentéktelennek tűnő fizetséget kért, mindössze annyi búzaszemet, amennyi a sakktábla kockáira a következő szabály szerint képletesen rátehető: az első kockára egy, a másodikra kettő, a harmadikra négy, vagyis az előzőnek mindig duplája. Hamar kiderült, hogy ennyi búza nem terem a Földön, sőt az emberiség egész történelme alatt nem

termelt ennyit. Az első ismert sakkváltozat valószínűleg Indiában alakult ki. A csaturanga (chaturanga) a modern sakkhhoz képest leegyszerűsített volt. Ugyanakkora táblán játszották, ugyanazokkal a figurákkal, de a bábuk mozgatása néhány szabályban eltért, és kevesebb mozgásteret adott. Európába a sakk arab közvetítéssel jutott, és közben olyan változtatásokat alkalmaztak, ami elvezetett a mai modern sakkhig. Európában olyan játékokat szorított ki, mint a viking sakk.

Szacsavay Imre Általános Iskola is, ahol rendszeres sakktevékenység folyik. Ők immár az Erasmus-sakkprojektekbe is bekapcsolódtak. Ezek fő célja nem sakkbajnokok nevelése, hanem a tanulási készség javítása, a szellemi fejlődés előmozdítása és a különböző tantárgyak jobb és könnyebb elsajátítása. Másrészt Romániában is sok hasonló kezdeményezés van, az erősebb klubok és egyesületek főként a nagyobb városokban kiemelt figyelmet fordítanak a sakk népszerűsítésére és a tanulók körében való megismertetésére. A Román Sakkszövetség igyekszik ezeket összefogni, éppen most folyik a jövőbeni tervek kidolgozása.

– Nagy nemzetközi sakkversenyek alkalmával a versenyzők egy-egy kiélezett mérkőzés során több ezer kalóriát is elégetnek. Ezen elven elindulva ön szerint a sakkra kiválthatja a testnevelésórát a közoktatás keretein belül?

– A sakkozás abban az értelemben, hogy nem fizikai sport, önmagában nem tudja kiváltani a testnevelésórát, emiatt főleg azoknak ajánlják, akik valamilyen okból kifolyólag nem vehetnek részt az iskolán belüli sportfoglalkozásokon. Mint szellemi küzdősport viszont komoly fizikai felkészülést igényel. Gondoljunk

Munka, szorgalom, akarat és elszántság nélkül nem ér semmit a tehetség.

csak bele: az összes sakkvilágbajnok felkészülése során fizikai sportot is űzött. A személyes kedvenc példámat az egykori világbajnok Anatolij Karpov fizikai felkészülése adja, aki a nagyon kimerítő kaszálást választotta testmozgásként.

– *Hogy látja: a sakkozáshoz szükséges a született tehetség, vagy bármely iskoláskorú gyermek odafigyeléssel és sok gyakorlással elérhet egy bizonyos, az alapnál jobb szintet?*

– A sakkozást meg lehet tanulni. Ma már jóval könnyebben el lehet sajátítani alap- és középszinten, sőt szorgos munkával és jó edzővel általában sokan eljutnak a mesterjelölti fokozatig is. Azonban kimagasló országos és nemzetközi eredményekhez már komoly

Szellemi sport. A sakknak köszönhetően a diákok a játék élménye mellett olyan tapasztalatokat is gyűjthetnek, amelyeket a jövőben kamatoztatni fognak

szellemi szint, kitartás, jó idegrendszer és tehetség is kell. Munka, szorgalom, akarat és elszántság nélkül nem ér semmit a tehetség. Világbajnoki címhez pedig már nem elég ez sem, hiszen világbajnoknak születni kell!

– *Ha önön múlna, akkor bevezetné a sakkórát a romániai közoktatásba kötelező tantárgyként?*

– Hasznos lenne bevezetni kötelező tantárgyként. Erre közel 30 országban valamilyen formában már sor került, és a tapasztalatok nagyon kedvezőek. A fő érvem emellett a meglátásom mellett az, hogy a sakk által a gondolkodást és a szellemi képességeket gyorsan lehet fejleszteni. Azt tartják, hogy egy sakk-nagymesteri cím elérése felér egy doktori fokozattal, viszont ma már a világ legfiatalabb nemzetközi nagymesterei 13–14 évesek. Ebből kiindulva tehát a fiatal korban elkezdett sakkozással gyorsabban lehet az elmét és a gondolkodást fejleszteni, amivel a fiatalság csak nyerhet.

– *Mit javasol a diákoknak, miért kezdjenek el sakkozni? Az életnek mely területén tudják a sakk által megszerzett tudást és tapasztalatot kamatoztatni a nagybetűs életben?*

– A diákoknak elsősorban a sakkot mint játékot javasolnám. Amennyiben jól megtanulják, úgy nagyon szórakoztató lehet, ugyanakkor ma már könnyebb játéklehetőséghez jutni, hiszen a világhálón állandóan lehet játszani. A játék nagyon jó felkészülés az életre, amely kihozza a jó tulajdonságokat (bár sajnos esetenként a rosszakat is...), és fejleszti a személyiséget. Emellett a sakkot mint sportot is tiszta szívből ajánlom, hiszen nagyon sokat lehet tanulni belőle. Az itt megszerzett tudást és tapasztalatot – sok egyéb ismerettel ellentétben – a gyerekek egész életükben használhatják. Mély gondolkodásra, rendezettségre, tervezésre, az ellenfél váratlan húzásaira való gyors reagálásra és gyors döntésre egy életen át szükség lesz. Azt szokták mondani, hogy a sakk kicsiben maga az élet, mindössze anynyi a különbség, hogy amíg a sakkban a bábuk számára a szabályok rögzítettek, addig az életben sohasem lehet tudni, mikor változtatják meg menet közben a szabályokat.

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

Hajdu Szidónia vásárhelyi óvónő autizmussal élő gyerekekről írt mesekönyvet

A mesének nem kell mindig jól végződnie

„Ez a mese akkor vette kezdetét, amikor egy különleges kisfiú a világra jött. Petkoncnak hívták, és kék haj díszítette kis fejcskáját” – ez áll Hajdu Szidóniának, a marosvásárhelyi Méhecske óvoda óvónőjének májusban napvilágot látott, *Petkonc és Bibiduc* című mesekönyvében, amely egy autizmussal élő kisfiúról és kutyájáról szól. Ahogy a szerző az általa illusztrált könyv előszavában írja, „néha látunk gyerekeket az utcán vagy a játszótéren, akik kicsit félénkebbek, mint más gyerek, figyelmetlenek, visszahúzódnak, vagy éppen kihívóan viselkednek”. A különös viselkedést megérteni néha még a szülőknek is évekbe telik, megfejteni ezeknek a különös gyerekeknek a gondolatait, és megérteni, mi zajlik a lelkében – vallja a szerző, aki meséjével, a rajzokkal azt kísérte meg tolmácsolni, hogy „ha időt szánunk arra, hogy rájuk figyeljünk, meglepődünk, mi mindenre tanítanak minket: mekkora öröm hintáznai a napsütésben, elfogyasztani egy tál friss gyümölcsöt, átölelni a családtagokat egy fárasztó nap után. De a legfontosabb felismerés talán az, hogy rájövünk, hogy mi mennyire szabadok vagyunk, milyen nagy ajándék az életünkben az, hogy nincsenek fizikai korlátaink, tanulhatunk új dolgokat, elérhetjük céljainkat, és végtelen lehetőséget tartogat számunkra az élet”.

Szívesebben hallgatnak valós történetből született mesét

„A könyv tulajdonképpen egy mese, amit a fiamról írtam. Volt egy nagyon kedves gyógypedagógus, aki úgy becázta Pétert, hogy Petkonc, innen ered a fiúcska neve. A kutya pedig saját háziállatunk volt, a gyerekek becézték úgy, hogy Bibiduc. Innen kapta a könyv ezt a címet” – mondta a könyv születéséről Hajdu Szidónia. A szöveget saját rajzaival illusztrálta, mert, ahogy mondta, nagyon szeret rajzolni, gyerekkorától arról álmodozott, hogy illusztrátor lesz. „Persze nem végeztem művészetit, nem vagyok szakképzett ilyen értelemben, de önszorgalomból tanulok” – magyarázza Szidónia, majd hozzátesszi, hogy régóta ír

Hajdu Szidónia

A barát szó jelentése üres maradt

Amikor az utcán megjelent, az emberek rajta felejtették a szemüket. Pedig hát ma-napság vannak zöld hajú lányok meg piros hajú nénik, de ez a kék valahogy mégis más volt. Eleinte Petkonc édesanyja fodrásztól fodrászig vitte, hogy átfessék akár téglavörösre, gesztenyebarnára vagy koromfeketére, de a fodrászok csak a fejüket csóválták, mert ez lehetetlen feladat volt számukra. Ahogy telt az idő, és fogytak a

megkérdozetlen fodrászok, egyre világosabbá vált, hogy a kék haját nem lehet átfesteni. Hogy miért, az továbbra is rejtély maradt.

Petkonc nagyon vágyott egy barátra, de senki nem mert közeledni feléje. Nemcsak a kék haja miatt. Több más oka is volt. Petkonc nem tudott biciklizni, és sétálni sem szeretett, csak szaladni. Nem kedvelte a bélyeg-, vagy matricagyűjtést, csak papírt szeretett

tépegetni, és hallgatni a sercegést és a le-hulló papírfecni halk zizzenését a padlón. Nem szerette a fagyaltot, amely megfagyasztotta a nyelvét, csak uborkát szeretett ropogatni jól megszóva.

Közös érdeklődés hiányában a többi gyerek szórakoztatóbb pajtás után nézett, így Petkonc szívében a barát szó jelentése üres maradt.

Részlet a meséből.

meséket is. „Gyerekekkel foglalkozom már 21 éve, és észrevettem, hogy sokkal szívesebben meghallgatják az olyan meséket, amelyek valós történetből születnek, amelyek egy-egy gyerekről szólnak, mert az sokkal közelebb áll hozzájuk”. Innen született az ötlete, illetve a saját megélt tapasztalataiból, amíg autizmussal élő fiacskáját nevelte, hogy egy szülőben mennyi érzés ka- varog, amit mese formájában mond el. „A társadalom sokszor

Valójában senki nem lát bele abba, hogy min megy keresztül egy ilyen gyerek, hogy tulajdonképpen milyen nehéz az élete, és hogy ő is ugyanúgy vágyik barátokra, mint más. Csakhogy mivel nem tudja betartani a szabályokat, és nehezen megy neki a barátkozás, ezért legtöbbször egyedül marad.

megbélyegzi, nemcsak az ilyen felnőtteket, de a gyerekeket is. Valójában senki nem lát bele abba, hogy min megy keresztül egy ilyen gyerek, hogy tulajdonképpen milyen nehéz az élete, és hogy ő is ugyanúgy vágyik barátokra, mint más. Csakhogy mivel nem tudja betartani a szabályokat, és nehezen megy neki a barátkozás, ezért legtöbbször egyedül marad” – ecsetelte az édesanya. Hozzátette, az autizmussal élő gyerekeknek jó esetben, ha van egy testvérük, vele kapcsolatot tudnak teremteni, de egyébként nincsenek barátaik. Erről szól a mese.

Nem csak azoknak szól, akik hasonló helyzetben vannak

A gyerek másságát az szimbolizálja, hogy kék haja van. „Kicsit magamat is beleírtam ebbe a mesébe olyan formában, hogy a mese elején az édesanya keresi a megoldást. Mondjuk, hogy ezt a kék haját átfessék más színre. De mikor rájön, hogy ez nem lehetséges, akkor meglátja benne a szépséget” – meséli Hajdu Szidónia a saját tapasztalatból megírt történet lényegét. A kötet azoknak szól, akik hasonló helyzetben vannak, de annak is, akik úgymond kívülálló, hogy betekintést nyerhessen egy

A kötet azoknak szól, akik hasonló helyzetben vannak, de annak is, akik úgymond kívülálló, hogy betekintést nyerhessen egy olyan család életébe, ahol nehézségekkel küzdő gyereket nevelnek.

olyan család életébe, ahol nehézségekkel küzdő gyereket nevelnek. „Pont az a lényeg, hogy felhívja a figyelmet: másfajta gyerekek is vannak, akik különlegességük vagy furcsaságuk mellett pont olyanok, mint mi. És hogy ne az akadályokat lássuk, hanem amennyire tudunk, próbáljunk közeledni feléjük és vonjuk be őket az élet mindennapi dolgaiba” – fogalmaz a szerző. Petkonc és Bibiduc meséjére nagyon sok pozitív visszajelzést kapott a marosvásárhelyi óvónő. Meséli, hogy az óvodákban

kis jelenetek formájában babákkal, állatfigurákkal eljátszották a meséjét, sőt még tovább vitték a történetet. Miután elolvasták az óvónők a gyerekekkel együtt, eldramatizálták, utána kis szívceszkéket tartva a kezükben szimbolikusan átnyújtották és küldték Petkoncnak. Vagy olyan is volt, hogy az anyuka fényképet küldött arról, hogy a gyerekének három könyvet kellett a vakációban elolvasnia, és az egyik az ő meséje volt.

A kutya az egyetlen barát

Érdeklődésünkre, hogy hogyan fogadta a könyvet az, aki a mesét ihlette, Szidónia elmondta, hogy amikor először olvasta el neki, magára ismert, félretette a könyvet, és elment. „Egy kicsit szomorkás a vége, mert a történet végén meg nem értettséggel találkozik a gyerek, dühösen leül a földre, és csak a kutyája van ott mellette igazi barátként. Ez a frusztráció domborodik ki a mese végén. Sajnos azt kell mondanom, hogy egy ilyen gyerek életében valóban nagyon sok a frusztráció. Nem kell minden történetnek vagy mesének pozitívan végződnie, hogy ha a valóságot is bele akarjuk vinni, akkor igen, van benne csalódottság is, fájdalom is” – magyarázta a mese szerzője. Hozzátette, kisfia másodszor már másként viszonyult a történethez, már lapozgatja, próbálja olvasgatni a könyvet. Arra a kérdésre, hogy lesz-e folytatás, Szi-

Nem kedvelte a bélyeg- vagy matricagyűjtést, csak papírt szeretett tépegetni, és hallgatni a sercegést és a lehulló papírfecni halk zizezését a padlón. Nem szerette a fagyaltot, amely megfagyasztotta a nyelvét, csak uborkát szeretett ropogtatni jól megszóva.

dónia úgy válaszolt, hogy vannak már tervei, több mint ötven mesét már megírt, igaz, hogy azok a fiókban hevernek, de néhányat már elővett, átdolgozott. „Mindig az illusztrálás a hosszabb folyamat, ugyanis a saját meséimet én illusztrálom, ahogy ezt a könyvet is. A gyerekeknek ez tetszik” – teszi hozzá. Arra is felhívja a figyelmünket, hogy a rajzokba is vitt be szimbólumot, például a kisgyerek szobájában a tapéta, ahol halacsckák úsznak, és az egyik szembe úszik a többivel.

A szülők körében is jó visszhangra talált Petkonc és Bibiduc meséje, a szerző úgy érzi, amit megpróbált elmondani és átadni, az tényleg célba ért. Hiszen kapaszkodó is a könyv azoknak, akik szeretnék elfogadtatni, megismertetni a sérült gyerekek életét. Például ezen a könyvön keresztül az autizmussal, nehézségekkel élő gyerekek témáját nagyon jól be lehet vezetni az óvodákba. „Nem sok olyan mesét ismertem eddig, amely kimondottan sérült gyerekekről szólna” – vallja Szidónia, hangsúlyozva, hogy nemcsak kimondottan sérülteknek ajánlja, de minden gyereknek, szülőnek, hogy beszélgessenek a mese kapcsán arról, hogy vannak más gyerekek, és ők miben mások.

ANTAL ERIKA

antalerika@yahoo.com

Kulcsfontosságú a pénzügyi és jogi nevelés

A mindennapi életben hasznos ismereteket, azaz pénzügyi és jogi nevelést is fognak tanítani jövő tanévtől az általános iskolában. Kallós Zoltán, az oktatási minisztérium államtitkára megkeresésünkre elmondta, nem fogják terhelni a diákokat, viszont a mindennapi életben megkerülhetetlen ismereteket fognak nekik tanítani.

Nem jelenti egy új tantárgy bevezetését, hogy jövő tanévtől pénzügyi, illetve jogi nevelést is tanítanak az általános iskolában, hanem azt, hogy bővül az elemi iskolásoknak oktatott ismeretanyag – szögezte le megkeresésünkre Kallós Zoltán, az oktatási minisztérium államtitkára. A szenátus döntő házként elfogadta a jogszabályt, amely a tanügyi törvény 68. cikkelyét módosítja, és új elemként sorolja be a pénzügyi és a jogi nevelést a tanügyi törvényben kulcsfontosságú ismeretekként rögzített elsajátítanivalók közé. Ennek alapján az elemi és általános iskolai tanterv immár nyolc kulcsfontosságú témakörre alapoz: román nyelv, a kisebbségek esetében anyanyelv; idegen nyelvek; matematika, tudományok és technológia; digitális-információtechnológiai ismeretek; társadalmi és polgári ismeretek; vállalkozói, pénzügyi és jogi ismeretek; kulturális érzékenység és megnyilatkozás; a tanulás módjának elsajátítása.

Az online világ kihívásaira is válasz

„Ez azt jelenti, hogy új kompetenciákat kell beiktatni a tantervbe, és nem azt, hogy új tantárgy kerül be a gyerekek órarendjébe, hiszen senki nem szeretné még inkább terhelni a diákokat” – fejtette ki az oktatási államtitkár. Kallós

Alapvető pénzügyi ismereteket kell megtanítani a gyerekeknek, amellet élet-pálya-tervezést, célkitűzések jelentőségét, és hogy gondoljanak a jövőjükre.

rámutatott, a törvénnyel a vállalkozói ismeretek mellé beemelték a pénzügyi, illetve a jogi ismereteket is. Ezeket már részlegesen most is taglalják az iskolában, hiszen ötödik osztályban tanítják

a „kritikai gondolkodás és gyermekek jogai” tantárgyat, hatodik osztályban a „tolerancia és interkulturális nevelést”, hetedikben a „jogi és demokratikus állampolgári nevelést”, nyolcadikban pedig a „gazdasági, pénzügyi és vállalkozói nevelést”. Ezeket a tárgyköröket kell majd újabb elemekkel kibővíteni. A következőkben megvizsgálják, miként lehet a gyerekek pénzügyi és jogi kompetenciáit a leghatékonyabban fejleszteni, a már meglevő tantervekbe beleszőni olyan tevékenységeket, amelyek ezeket a készségeket alakítják – részletezte a szakpolitikus. Hasznosnak tartja, hogy már az iskolában olyan pénzügyi és jogi információkhoz jutnak a diákok, melyeknek a mindennapi életben is hasznát veszik, különös tekintettel az online világ kihívásaira. Példaként említette, hogy vannak diákok, akik programoznak, már iskolásként szerződéseik, jövedelemforrásaik vannak, számukra is hasznos lehet

Magyarországon évek óta oktatják a pénzügyi ismereteket

Magyarországon 2017-ben érkezett mérőföldkőhöz a pénzügyi ismeretek oktatása. A 2017–18-as tanévben a középiskolák mellett 900 általános iskolában kezdték meg a pénzügyi ismeretek oktatását. A hetedik, nyolcadikos diákok a *Küldetések a pénzvilágában* című tankönyvből tanulhattak, amit a Pénziránytű Alapítvány – a Magyar Nemzeti Bank támogatásával – ingyenesen biztosított az általános iskolák részére. Az alapítványnak a lakosság pénzügyi kultúrájának és tudatosságának fejlesztése a célja. Az *Iránytű a pénzügyekhez* című, 9–10. osztályosok számára összeállított

magyarországi tankönyv játékos és közhíros módon, kreatív feladatok révén nyújt átfogó betekintést a szakterületbe. Idén ősszel megjelent az *Iránytű a pénzügyekhez* című tankönyv megújított változata, s ingyenesen rendelhető a magyarországi középiskolák számára. A tankönyv 2021-es kiadásának nyomdai és letölthető változata is kiterjesztett valóság megoldásokkal teszi még látványosabbá és befogadhatóbbá a mindennapi pénzügyi információkat. Ráadásul elkészült a tankönyv kiegészítéseként a technikumokban kötelező pénzügyi és vállalkozói ismeretek

tantárgy komplett e-learning tananyaga is, mely nemcsak az online oktatás során hasznos eszköz a pedagógusok kezében. Az akkreditált tankönyv legújabb kiadása a hozzá tartozó feladatbankkal, kiegészítő feladatokkal, tanári kézikönyvvel és prezentációval együtt a Pénziránytű Alapítvány honlapjáról letölthető minden érdeklődő számára. A tankönyv két alkalommal is említést tesz az Állami Számvevőszékről *Az Állam pénztárcája – költségvetési politika* című leckében és a fogalomtárban, ezzel erősítve a tanulók közpénzügyi tudatosságát.

ez a tudás. Sőt a diákokon keresztül el lehet érni a szülőket is, hiszen amikor a mostani felnőttek jártak iskolába, nem voltak ilyen elemek a tantervben, így most nehezebben igazodnak el az információk sűrűjében: például, hogy milyen előnyökkel és kockázatokkal jár egy hitelfelvétel – mutatott rá az államtitkár.

Fontosak a pénzügyi fogalmak

Európa-szinten Romániában van a legkevesebb magánszemélynek pénzügyi befektetése, ez mindenképpen indokolja, hogy már az iskolákban tanítsanak alapvető pénzügyi fogalmakat – szövegzte le megkeresésünkre Szabó Árpád közgazdász, egyetemi oktató. Hangsúlyozta, a lakosság jelentős része nem tudja, mi az a befektetési alap, mi a különbség a zárt végű és nyílt végű befektetési alapok között, vagyis hogy az utóbbinak nincs meghatározott futamideje. De kevesen tudják, mi a kamatláb, az életjáradék, az örökjáradék, nem tudnak kamatot számolni – sorolta a közgazdász. Hangsúlyozta, alapvető pénzügyi ismereteket kell megtanítani a gyerekeknek, amellet életpályatervezést, célkitűzések jelentőségét, és hogy gondoljanak a jövőjükre. A fiatalok most könnyen elmennek „feketén” vagy „szürkén” dolgozni, nem tulajdonítanak jelentőséget annak, hogy minimálbéren vannak bejelentve, ami lehet,

Takarékosság. Hasznos, ha a gyerekek már az iskolában olyan pénzügyi információkhoz jutnak, melyeknek a mindennapi életben is hasznát veszik

hogy ezekben az években nem probléma, viszont nagyon fájó lehet, amikor nyugdíjminimumot kapnak. „Gyakorlati ismeretekre érdemes hangsúlyt fektetni, olyan egyszerű trükkökre, hogy listával kell menni elintézni a nagy bevásárlást, és csak azt megvásárolni, ami szerepel a listán. Hajlamosak vagyunk felesleges dolgokra költeni, arra gondolva, hogy nem számít néhány lej pluszkiadás, de ez hosszú távon tetemes pénzkidobást

eredményez” – részletezte Szabó Árpád. Mint mondta, arra is gondot kellene fordítani, hogy a fiatalok tudják megvédeni magukat az esetleges átverésektől, internetes csalásoktól, rendelkezzenek alapvető internetbiztonsági ismeretekkel, ne töltsenek le minden applikációt, ne kattintsanak rá mindenre, beleegyezve bármibe, kockáztatva, hogy kiürítik a bankszámlájukat. Olvassák el a szerződések kisbetűs részleteit, a különböző hivatalos értesítőket, hiszen a figyelmetlenségen ma már sokat lehet bukni. Szabó Árpád példaként említette azt az amerikai édesanyját, aki a gyerekeivel bepótoltat az internetköltségbe, a kamasznak úgy kell beosztania a zsebpénzét, hogy erre is fussa. Ezzel alapvető ismeretekre tesz szert a gyerek, megtanulja, hogy költségeket kell fizetni, be kell osztani a jövedelmet, ha kölcsönt kell felvennie, kamatot számolnak fel. A közgazdász fontosnak tartja, hogy gyakorlatias, de ugyanakkor időtálló ismeretekre tegyenek szert a gyerekek az iskolában, mert feleslegesen tanítják meg nekik, hogy kell kitölteni egy fizetési meghagyást, az a tudás elavul, mire felnőnek.

A jog mint magatartás-szabályozás

Már az őskorban, az ember megjelenésétől szükség volt a társadalmi kapcsolatok bizonyos szintű szabályozására. A társadalom egésze által elfogadott normák szerint éltek együtt az emberek. Ezt nevezzük ma társadalmi normáknak, olyan magatartási szabályoknak, amelyek a lehetséges magatartások közül előírják a helyeset és a követendő, és a szabályok be nem tartása esetére hátrányos következményt helyeznek kilátásba. Ilyen társadalmi norma a vallás, a divat, erkölcs, illem, a politika vagy éppen a jog. A jog a társadalmi magatartás irányítására az állam által létrehozott norma annak érdekében, hogy az ember egy adott szituációban mit tegyen,

vagy mit ne tegyen. Természetesen csak a legfontosabb társadalmi magatartásokat szabályozza a jog, ez biztosítja a társadalom rendezettségét és e rendezettség kikényszeríthetőségét. A jog tehát norma, azaz magatartásszabályozás. Mindezekből következik, hogy az emberiség kezdetén még az írásbeliség előtt a jog alapja a szokás volt. A modern államokban ezt a szokást az állam elismeri, így az törvényerőre emelkedhet, szokásjoggá válik. A jog később kialakult módja az írott jog, mely már az állam jogalkotó tevékenységére épül. Az arra felruházott állami szerveknek jogi normák létrehozására irányuló tevékenysége a jogalkotás.

BÍRÓ BLANKA

blanka@slagerradio.ro

Házi kedvencekkel felnőni lélekmelengető terápia

Szakács Hanna, a székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium tizedikes diákja már kisgyerekként megtapasztalta, mit jelent háziállatok, kisállatok társaságában felnőni. A négy lábúak iránti szeretete visszatükröződik minden mondatában, bevallása szerint aki állatok közelében nő fel, teljesebb, energikusabb és pozitívabb életet élhet.

– *Mióta töltenek be fontos szerepet az életedben a háziállatok, mesélj egy kicsit arról, hogy milyen állatok mellett nőttél fel, illetve jelenleg milyen állatok vannak az udvarotokban? Mit jelentenek számodra ezek társasága?*

– Születésemtől kezdve fontos szerepet töltenek be az állatok az életemben. A szüleim már kiskoromtól az állatok szeretetére neveltek, gyakran mentünk a nagyszüleimhez is, ahol mindig voltak háziállatok. Így nem csoda, hogy gyerekkori emlékeim között fontos helyen vannak ezek a pillanatok. Ötéves koromban nagytatámnak segítettem a gazdálkodásban, együtt etettük a bárányokat, disznókat, tyúkokat és nyulakat. Gyerekként mérhetetlenül élveztem ezeket a pillanatokot, és órákat képes voltam eltölteni némelyik állat társaságában. Ma már napi szinten a saját

Hétvégén egyszerűbb a program, mert nem kell korán kelni, és hogyha csak tehetem, egész nap lóháton vagyok. Ez az, ami kikapcsol, feltölt energiával, és velük érzem igazán jól magam.

állataimat gondozom, az udvarunkban a kutya és macska mellett lovaink is vannak. Ötéves voltam, amikor a szüleim megajándékoztak egy pónival. Azóta eltelt tizenkét év, de még mindig a legnagyobb kedvenceim ezek az állatok. Valójában nekem ők jelentik az igazi nagy szerelmet. Számomra egy ló látványa maga a csoda, hihetetlen nagy melegséggel töltik be a szívemet. Úgy gondolom, hogy gyönyörű élőlények, nemcsak szépek, de nagyon okosak is, és megérik, hogyha valami veszély fenyegeti őket, nem beszélve arról, hogy érzik a gazdájuk lelkiállapotának ingadozását is. Nemhiába szeretem ezeket a hatalmas állatokat, amióta csak az eszemet tudom.

– *Hogyan befolyásolják a napi programodat az állatok? Hogyan néz ki egy napod akár iskolaidőben, akár hétvégén és melyik állat mennyi odafigyelést igényel?*

– Teljes mértékben az állataim határozzák meg a mindennapi programomat. Hétköznap iskolaidőben reggel hatkor kelek, azért, hogy a lovakat ellássam, és néha beleférjen az időmbe egy hús reggeli lovaglás. A lovak elrendezése után a macskák és kutyák is kapnak enni- és innivalót, aztán rohanok az iskolába.

Szakács Hanna: a lovak megérik, hogyha valami veszély fenyegeti őket, érzik a

Miután az iskolából hazaérek, tanulok és hogyha időben befejezem a házi feladataimat, akkor este még kimegyek lovagolni. Hétvégén egyszerűbb ez a program, mert nem kell korán kelni, és hogyha csak tehetem, egész nap lóháton vagyok. Ez az, ami kikapcsol, feltölt energiával, és velük érzem igazán jól magam.

– *Mi a legfontosabb pozitív hozadéka annak, ha az ember állatokat gondoz, nevel, a közelükben él?*

– Én úgy érzem, a legjobb dolog a világon állatok mellett felnőni. Óriási szeretetet tudnak adni, és az az igazság, sokszor úgy érzem, hogy az állataim jobban megértene, mint

az emberek. Nagyon sok emlék és élmény van, ami hozzájuk köt, ezek közül pedig több olyan is, ami igencsak emlékezetes. Például az egyik kedvenc lovas élményem is meghatározó szerepet tölt be az életemben. Barátnőmmel egy téli zord napon elmentünk lovagolni. Szokás szerint egyszerű lovaglásnak indult, de nagy kaland lett belőle. Kilovagoltunk egy elég távoli nagy dombra, és egyszer csak elkezdett havazni, aztán pedig köd borított be mindent. Nagyon megijedtünk, mert semmit nem lehetett látni, és egyre jobban fáztunk is. Szerencsére a lovaknak köszönhetően sikerült meglegnünk a hazafelé vezető utat. Ijesztő, tanulságos és emlékezetes élménynek könyvelem el ezt a kalandozást. De az ilyen különlegesebb pillanatok mellett valójában minden egyes lovaglás élmény. Mindig találkozom más erdei állatokkal, őzek, rókák gyakran feltűnnek

gazdájuk lelkiállapotának ingadozását is

a mezőkön, tőlük nem félek. Vannak medvék és vaddisznók is, amik veszélyesebbek, és mostanság aktív szerepet töltenek be a falusi emberek életében. Teljesen közel még nem kerültem hozzájuk, de láttam már lovaglós alkalmakkor medvét is, ami szerencsére mindig elfutott. A ló pedig már nem fél tőle, megszokta a nagyvadakat. Én megijedek, de nem veszíthetem el olyankor a fejem. Mindig megvártam, hogy megnézzen minket, hogy tudja, nem bántjuk, és utána minden baj nélkül elment. Megijedek tőlük, de nem félek, mert ha félnék, akkor nem tudnék sehova elmenni lovagolni.

– *Tapasztalataidból kiindulva mi a legnehezebb és mi a legszebb az állat- és kisállattartásban?*

– A legnehezebb az állattartásban az, amikor látjuk őket szenvedni. Amikor beteg egy állat, szeretnék neki segíteni, de tehetetlen vagyok, mert nem tudom, hogy pontosan hol fáj, és miként tudnék enyhíteni a fájdalmán. Sajnos ez az állattartással együtt jár. Ám a legszebb dolog, amikor látok egy új életet világra jönni. Számomra dicsőség, amikor részese lehetek ezeknek a gyönyörű pillanatoknak. Van egy cicám, akit Foltinak hívnak, nagyon ragaszkodik hozzám. Ellés előtt mindig megszokott keresni engem. Amikor furcsán nyávog, én már tudom, hogy eljött az idő, és hamarosan megszületnek a kiscicáink. Ilyenkor egy kosarat keresek, és teszek bele puha takarót. Foltit belefektetem a kosárba, és meg szoktam várni, hogy világra jöjjön az első kiscica. De volt már élményem csikó vagy kisbárány születésénél is, és mindegyik felemelő érzés.

– *Jó dolog, hogyha az embernek vannak állatai, tapasztalatból mondom. Viszont a sok szép emlék és boldog pillanat mellett sajnos eljön egyszer az az idő is, amikor el kell őket engedni. Szerinted ha elpusztul egy kisállat, hogyan lehet annak hiányát feldolgozni? Okozhat-e lelki nehézséget?*

– Óriási veszteséggel jár, ha egy szeretett házi kedvenc itthagyni bennünket, ezt nagyon nehéz lelkileg feldolgozni főleg akkor, hogyha családtagként szerettük. Ilyenkor vannak, akik új házi kedvenc után néznek, és vannak olyanok, akik úgy érzik, nagyon sok időnek kell eltelnie, hogy újra képesek legyenek befogadni egy négy lábút. Egy új kisállat soha nem fogja tudni ugyanazt adni, amit a régi pajtásunk.

– *A kutyák „szőrös gyerekek” – így fogalmazza meg Csányi Vilmos hírneves magyarországi etológus-biológus. Mi az amire megtaníthatnak bennünket, embereket az állatok?*

– Elsősorban az állatok közelsége feltölti az ember lelkét energiával. Ugyanakkor felelősségre tanítanak, hiszen az állatot gondozni, etetni és mindemellett tanítani kell, foglalkozni vele. Ám számolni kell azzal is, hogy ha részt veszünk egy többnapos kiránduláson, akkor a kedvencünket valakire rá kell hagyni, hisz neki akkor is enni kell. Így megtaníthatunk arra, hogy mit jelent, ha egy élet tőlünk függ.

– *Miért és kinek ajánlanád, hogy valamilyen állatot tartson?*

– Itt megismételném, hogy véleményem szerint a legszebb dolog, hogyha egy gyermek az állatok közelségében nőhet fel. Úgy gondolom, hogy lelkileg, empátia és odaadás tekintetében sokkal többek lesznek azok a gyermekek, akiknek ez megadatik az életükben. Életrevalóbbak, egészségesebbek, és felelősségteljesebb felnőttekké válnak. Szerintem aki csak az internet és számítógép előtt nő fel, az soha nem lesz teljes ember, mert mindig úr kíséri végig az életét, amit az állatok töltöttek volna be. Én azt gondolom, aki teheti és szeretné, tartson állatot. Garantálom, hogy az élete sokkal boldogabbá válik, és talán a szívében sokkal több szeretet lesz.

JAKAB MÓNIKA

jakabmonika940206@gmail.com

Leleményes diákok egyedi tanulási módszerekről

A közoktatásban alkalmazott tanítási és tanulási módszerek nem egyformán hasznosak a diáktársadalom minden tagja esetében, így aki nem boldogul a rendszer nyújtotta lehetőségekkel, az könnyen lemaradhat. Szerencsére azonban vannak olyan leleményes diákok, akik önerőből olyan módszereket sajátítanak el, amivel sikeresek lehetnek a tanulásban. Ilyen például Barabás Rebeka és Méhes Nándor, a nagyváradi Ady Endre-iskola két tizenkettedikes. Nándi például négy éve jött rá, hogy valami nincs rendben az ő tanulási módszereivel, ezért elkezdett egyedi technikákat kidolgozni. Az ő történetével kezdünk.

Méhes Nándor

– *Mesélj néhány szót magadról és az iskolai éveidről.*

– Nándi vagyok, az a Nándi, akit 5–8-ban Hándinak hívtak. Ugye mennyire kreatív? Régebben nem éppen a tanulás volt az, amiből jó voltam. Mindig közép vagy éppen hátul kullogtam, természetesen sosem az én hibámból: vagy az osztálytársaim, vagy egyes gonosz tanárok tehettek róla. A viccet félretéve

az enyhe depresszióm, valamint az írás- és fogalmazásbeli hiányosságaim miatt tartottam ott, ahol. Egy nap viszont, nyolcadik osztály végén megváltozott minden, és azt vettem észre, hogy azok a tanulási módszerek, amiket a többiek alkalmaznak, az én esetemben nem hasznosíthatóak. Ezután kezdtem tudatosan tanulási technikákat keresgélni, és „magamra” szabni őket.

– *Hogyan és milyen egyéni módszereket tudtál elsajátítani az elmúlt években?*

– A fő problémám a nyelvtanulással volt. Éppen ezért flashcardokat (kártyák) használtam, ezeknek köszönhetően az addigi napi 6 új szó helyett sikerült 20–25-öt megjegyeznem, így aztán ezekből a tárgyakból gyorsan felzárkóztam. Elégedetlen vagyok most is a fogalmazással, de ha kilencedikben nem találtam volna meg egy számomra nagyon kedves könyvet – az *Ábel a rengetegben* címűt Tamási Árontól –, akkor még mindig ott tartanék, ahol a part szakad. Azóta mindig van egy (vagy egyszerre

Úgy gondolom, hogy bármilyen olvasmány sokat segít az emberek kifejezőmódjának és íráskészségének fejlesztésében.

több) megkezdett regényem. Most éppen Salinger *Zabhegyezőjét* olvasom, de úgy gondolom, hogy bármilyen olvasmány sokat segít az emberek kifejezőmódjának és íráskészségének fejlesztésében. A matekfeladatoknál a logikai gyakorlatok mindig jól mentek, nem kellett túl sok energiát fordítanom rájuk. A nem logikaiakkal viszont nehezebben boldogulok, de már ezek legyűrésére is van egy sajátos módszerem: nagyon figyelmesen, lépésről lépésre újraoldom a már megoldott gyakorlatokat. Ilyenkor mindig

az egyszerűbbekkel kezdem, hogy lássam mit, miért és hogyan kell csinálni. Ugyanakkor tanítással is tanulok; vagyis amit megértettem, azt elmagyarázom olyan osztálytársaknak, akik igényt tartanak rá. Ha magolnom kellett – márpe-

Ha intenzív a tanulási folyamat, mindig iktatok be pihenést. Ennek tudományos neve a power nap, ami magyarul szundikálást jelent, de így sokkal jobban hangzik.

dig románból nem volt más választásom –, akkor mindig a Feynman-technikát alkalmaztam, ami a memóriafejlesztésen alapul. Az anyagot megtanulod egyszer, majd átismétled 10 perc múlva. A következő nap újraolvasás nélkül leellenőrzöd, hogy mi maradt meg tegnapról, majd ezt három nap múlva újra megteszed. Végül egy hét alatt – ha stabilan foglalkozol vele – megmarad a fejedben az, amit meg kellett tanulnod.

– *Ezek a sajátos módszerek sokkal időigényesebbek, mint a klasszikus közoktatásban alkalmazott technikák?*

– Az időbeosztással kapcsolatban rájöttem, hogy jó dolog a változatosság, ezért a reál és humán tárgyak elsajátítását rendszerint variálom. Ha intenzív a tanulási folyamat, mindig iktatok be pihenést. Ennek tudományos neve a power nap, ami magyarul szundikálást jelent, de így sokkal jobban hangzik. Régebben még ennél is több módszert alkalmaztam: időbeosztáshoz a pomodoro technikát, vizuális technikákat, kiemeléseket; de aztán túl sok mindent emeltem ki, ezért ezeket egy kicsit háttérbe szorítottam. Rájöttem arra is, hogy az ütemterv is nagyon fontos: előbb a

nehezebb anyagokkal kezdek, hogy aztán minden könnyebb legyen.

– Kinek ajánlod ezeket a tanulási stratégiákat?

– Mindenkinek, aki nem boldogul a hagyományos, suliban hallott és tapasztalt módszerekkel. Remélem, hogy tudtam segíteni másoknak a saját tapasztalataim megosztásával, amelyeket már négy éve alkalmazok, és eddig sosem hagytak cserben. Jó tanulást és jó pihenést minden diáknak, mert az is fontos!

Amibe Barabás Rebeka belefog, abban

Amit megértettem, azt elmagyarázom olyan osztálytársaknak, akik igényt tartanak rá.

sikeres is – csak a türelme és a kitartása nem volt mindig az igazi. Az érettségi közeledte azonban őt is arra ösztönözte, hogy új módszereket sajátítson el, amivel sikeres lehet.

– Milyen a viszonyod a tanulással?

– Nevem Barabás Rebeka, a nagyváradi Ady Endre Elméleti Líceumba járok, és ebben a tanévben fogok érettségizni. Mindig bajom volt a tanulással, mivel nagyon makacs embernek tartom magam. Éppen ezért egész életemben csak azt tudtam – és akartam – megtanulni, amire kíváncsi voltam. Kiskorom óta sok mindent kipróbáltam. Születésem óta tudatos vagyok, és mindig tisztában voltam azzal, hogy mit szeretnék, de sajnos ez nem mindig egyezik a kötelességeimmel. Bármit, amit el akartam érní, az kemény munkával sikerült, segítségével vagy akár segítség nélkül. Olyan öt éves lehettem, amikor meg akartam tanulni biciklizni. Édesapám meg is engedte, de előtte egy hétig minden délután egy-másfél órát kellett ülnöm a fotel karfáján, hogy az egyensúlyérzésem minél jobban kifejlődjön. Ennek köszönhetően sosem kellett pótkereket használnom. Ahogy nőttem, elkezdtem csapatokban sportolni: foci, kosár és a többi. Ezek megtanulása nem került sok időmbe, de annál nehezebb feladat volt számomra a játékosársaim tisztelete. Elkezdtem hangszeren is tanulni, kipróbáltam a zongorát, a furulyát és a gitárt is. Mindezekhez sok

tanulás és ismétlés kellett, de csak addig tudtam gyakorolni, amíg érdekelt. Ezeket már jó néhány éve abbahagytam. Ha unatkozom, akkor mindig belém bújik a kisördög, hogy valami újat tanuljak. Így kezdtem el fejjel lefelé olvasni, majd megtanultam a rovásírást is teljesen magamtól, amit jelenleg egy-egy unalmasabb órán ismételtem át.

– Mikor jöttél rá arra, hogy ez hosszú távon nem lesz előnyös a tanulmányi eredményeidet tekintve? Mit teszel azért, hogy az előtted álló megmérettetéseket sikeresen teljesítsd?

– 18 éves létemre most tudatosult bennem, hogy kénytelen vagyok olyan dolgokat is megtanulni, amit nem akarok. Azt mondják, hogy ez az élet. Most mindennél előbbre helyezem a sikeres érettségit. Így

Barabás Rebeka

leültem tanulni: magántanárhoz járok matematikából és biológiából is. Ez sokat segített nekem, hogy az anyagot újra átismételve, feladatokat oldva jobban rögzüljenek az ismeretek. Nem hiába mondják, hogy az ismétlés a tudás anyja. Alaposabb a mostani tanulási módszerem, biológiából például rákeresek rajzokra, 3 dimenziós képekre, videókra, megjegyzek mindent, saját magam használom bábutnak, mert hát én leszek majd ott vizsgán is. Románból számomra nagyon nehéz a felkészülés, most is azt kellene tanulnom, de az eddigi magolás nem hozott eredményeket, ki akarok próbálni egy új módszert. Minden

tantárgyból máshogy kell tanulni. A mateknál a sok gyakorlás és a sokszori ismétlés segített nekem – de említhetném a képletek kiírását és átfogalmazását példákba is. A magyar nyelv és irodalom tanulásánál átértékelődött minden, miután a Beszterce ostromát időben elolvastam. Nagyon jó érzés volt párbeszédet folytatni

18 éves létemre most tudatosult bennem, hogy kénytelen vagyok olyan dolgokat is megtanulni, amit nem akarok.

a tanárnővel. Tudtam, hogy miről beszél, ezért azóta igyekszem előre elolvasni azt, amit tanulni fogunk. Az érettségire való felkészülésnek úgy fogtam neki, hogy rákerestem alapvető fogalmakra, és kiírtam őket, hogy lássam pontosan mit is jelent az esszéírás és a hasonló, eddig idegen kifejezések. Az angolt kiskoromban nagyon szerettem, de utána megutáltatták velem a sok nyelvtan miatt. Így nehéz lesz ismét megszeretni, de menni fog, mert ha akarok valamit, az nekem mindig sikerülni szokott.

– Mik a terveid az érettségi utáni, nagybetűs életre?

– Számomra mindig is nagy fejtörést okozott eldönteni, hogy mihez akarok majd kezdeni az életben. Csakis olyan munkát akarok vállalni, ami boldogsággal tölt el. Évekig gondolkodtam, hogy mi szeretnék lenni felnőttkoromban. Abban már most 100%-osan biztos vagyok, hogy az emberek szeretnék segíteni, és mivel elég tehetségesnek tartanak a masszírozásban, ezért valószínűleg abba vágok bele. Így a középiskola befejezése után kinetoterapeutaként szeretnék tovább tanulni egyetemen, ami mellett egy masszörkurzust is el akarok végezni, ami nagy segítség lenne az elképzeléseim megvalósításában. Na és így azt dolgozhatok majd, amit szeretek. De mindent a maga idejében, először is érettségi, ahol sok sikert kívánok sorstársaimnak. Hajrá, előre!

SZATMÁRI BENCE

benceszatmari@yahoo.com

A környezetbarát kezdeményezésben a színészek, orvosok is „buszsofőrök”

Lábbusszal járnak iskolába az elemisták

A gyaloglásra, a szabadban végzett testmozgásra, az egészséges életmód kialakítására ösztönzi a gyerekeket Sepsiszentgyörgyön és Székelyudvarhelyen a Lábbusz fantáziánévvel meghirdetett program. A kezdeményezés keretében immár több hónapja felnőtt önkéntesek gyalog kísérik a tanulókat reggelente az iskolába a két székelyföldi városban. A program annak kapcsán jött létre, hogy egyre kevesebb diák jár gyalog, legtöbbjüket a szülők viszik autóval az iskolába, ez pedig hosszú távon a gyerekek önállóságát és aktivitását csökkenti, továbbá az autók számának növekedésével a légszennyezettség is növekszik az iskolák környezetében. A kezdeményezők hangsúlyozzák, hogy a fizikai aktivitás és a rendszeres testmozgás javítja a tanulmányok során nyújtott teljesítményt és a szociális készségeket, továbbá erősíti az érzelmi kontrollt és az önbizalmat. A program, melynek önkéntes „buszsofőrjei” között találni sportolókat, színészeket, művészeket politikusokat, pedagógusokat, orvosokat, intézményvezetőket, a sajtó, civil szervezetek, egyesületek képviselőit, alternatívát nyújt az iskolák és a gyermekek otthona közötti közlekedésre, és növeli a tanulók fizikai aktivitását.

Találkozás a sárga színnel kijelölt helyszíneken

A program Erdélyben elsőként Sepsiszentgyörgyön indult idén tavasszal, nagy sikernek örvendett az elmúlt tanév végén a városi önkormányzat kezdeményezése. A program közösségi élményt nyújtott a gyerekeknek, az egészséges életmód kialakítása mellett hozzájárult a szociális készségek fejlesztéséhez is – számoltak be a szervezők a Székelyhonnak. Székely Kincső programfelelős elmondta, ebben az iskolai évben is folytatják a Lábbusz programot, iskolakezdés után az első lábbuszozásba közel hatvan kisiskolás kapcsolódott be, a „buszvezetők” a Dr. Fogolyán Kristóf Megyei Sürgősségi Kórház alkalmazottai, orvosok, egészségügyi

Környezettudatos életmódra is nevel a sepsiszentgyörgyi program, amelyet már a tavasszal elindítottak

asszisztensek és ápolók voltak. A gyerekek minden alkalommal előre meghatározott útvonalakon haladnak, az indulás minden reggel meghatározott időpontban történik a sárga színnel kijelölt helyszínekről, úgynevezett gyűjtőpontokról. A Lábbusszal iskolába járó gyerekeket matricákkal jutalmazza a szervezők, az idei évtől ezek egy külön füzetbe gyűjthetők, majd beválthatók különböző nyeremtárgyakra. A kezdeményezők abban bíznak, hogy a jó kezdet után a következő alkalmakkor még többen csatlakoznak a környezetbarát kezdeményezéshez.

Hosszú menetoszlopok, karavánok a járdákon

A sepsiszentgyörgyi Lábbusz mintájára Székelyudvarhelyen is meghonosították az önkéntes programot, amellyel gyalogosan kísérik a kisiskolásokat a tanintézetekhez. A cél itt is ugyanaz, hogy minden iskolanapon mozgási lehetőséget, közösségi élményt nyújtsanak a kisiskolásoknak. Zörgő Noémi, a székelyudvarhelyi polgármesteri hivatal sajtószóvivője a Székelyhon érdeklődésére elmondta, nagy népszerűségnek örvendett

a kezdeményezés a Hargita megyei városban. Míg az első napokban csak kisebb csoportok gyűltek össze a megállóban, a második héten már hosszú menetoszlopok, egyes napokon valóságos karavánok alakultak ki az iskolák felé vezető

A kezdeményezők hangsúlyozzák, hogy a fizikai aktivitás és a rendszeres testmozgás javítja a tanulmányok során nyújtott teljesítményt és a szociális készségeket, továbbá erősíti az érzelmi kontrollt és az önbizalmat.

járdaszakaszokon. Első héten a Székelyudvarhelyi Művelődési Ház alkalmazottai „sofőrködtek” a helyi rendőrök segítségével, valamint velük tartott a polgármester, az alpolgármester, a városmenedzser és más városi alkalmazottak is.

A menetelést a második héten is vállalta a polgármester és a polgármesteri hivatal néhány alkalmazottja, továbbá csatlakoztak programhoz a Haáz Rezső Múzeum alkalmazottai, Udvarhely Néptáncműhely tagjai, pedagógusok is, valamint a Hargita Business Center is jelezte, hogy részt szeretne venni a kezdeményezésben.

A program legutolsó kiadásán a Tomcsa Sándor Színház társulatának tagjai kísérték a nebulókat a tanintézményekbe. Az első időszakban a városközpont környéki iskolákat foglalják bele a programba, hiszen a településen sok, egymástól távol eső tanintézmény van, így az útvonalak létrehozását és az indulási időpontokat az

A gyerekek minden alkalommal előre meghatározott útvonalakon haladnak, az indulás minden reggel meghatározott időpontban történik a sárga színnel kijelölt helyszínekről, úgynevezett gyűjtőpontokról.

igények függvényében idővel tudják majd kialakítani. Udvarhelyen jelenleg öt Lábbusz-megálló van, amelyeket a program arculati elemeivel ellátott roll-up molinó jelez, a „sofőrökön” pedig matricázott láthatósági mellény van.

Pontgyűjtő füzet, talp matrica, nyeremények

A programban részt vevő iskolások névre szóló pontgyűjtő füzeteket kapnak, amelybe minden járat után kis, talpat ábrázoló matricát kapnak, ezek kigyűjtéséért nyeremény jár majd. A leghűségesebb utasok, akik mind az öt tappancsot össze-

gyűjtik az adott héten, jutalmat kapnak. Az első héten ingyenes 3D-mozi vetítést kaptak a városi könyvtárban, a második héten korcsolyapálya-belépő járt a napi rendszerességgel lábbuszosóknak – jelezte a sajtóreferens.

A polgármesteri hivatal önkéntes Lábbusz-sofőrök jelentkezését várja, intézmények, civil szervezetek, vállalkozások, szülők is csatlakozhatnak, bárki, akinek tetszik a program, és ideje is van heti turnusban vállalni valamelyik reggeli járat vezetését. A toborzás online történik, egy jelentkezési lapot kell kitölteni a Székelyudvarhelyi Városi Művelődési Ház vagy a városháza internetes felületein, de a csatlakozási szándékot személyesen is lehet jelezni az említett intézmények valamelyikénél – mondta Zörgő Noémi.

A sajtószóvivő pozitívan értékelte a programot a forgalomcsökkentés szempontjából is. Mint elmondta, ha csak pár tucat autóval is kevesebb fordul meg a központban, már jó eredmény, hiszen minél többen döntenek úgy, hogy gyerekeiket lábbusszal küldik iskolába, csökkenne a városközpont és a fő útvonalakon reggelente tapasztalható zsúfoltság.

D. SZ.

Ép testben ép lélek. A rendszeresen végzett testmozgás előnyei

Számos felmérés bizonyítja, hogy a fizikai aktivitás jótékony hatással van az egészségre. A napi szintű mozgás nagymértékben csökkenti a különböző betegségek, többek között a szívbetegségek, elhízás, 2-es típusú cukorbetegség, vastagbélrák, mellrák vagy a depresszió kialakulásának esélyét, továbbá fejleszti az állóképességet és az izomerőt, valamint rendszeresen végzett edzések hatására nő a tüdőkapacitás, javul a légzés. Kutatások kimutatták, hogy a testmozgás oldja szorongást, a stresszes hangulatot, ugyanis elősegíti a szerotonin és az endorfinok felszabadulását az agyban.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ajánlásai szerint az egészséges élethez szükséges fizikai aktivitás mennyiségi szintjei hasonlóak a különböző korosztályok számára. A budapesti Semmelweis Egyetem kutatói a WHO kutatási eredményeit alapul véve, összeállították a konkrét ajánlásokat a gyerekek, felnőttek, és időskorúak számára.

Az 5–17 éves korosztály számára napi 60 perc mérsékelt intenzív testmozgást javasolnak a szakemberek. Megjegyzik, hogy többnyire aerob gyakorlatok érdemes végezni, de heti háromszor intenzív testmozgást kell beiktatni, ideértve az erőnlétet javító tevékeniségeket is.

A 18–64 év közötti felnőtt, illetve a 65 év-nél idősebb korosztály esetében hetente legalább 150 perc mérsékelt intenzív vagy 75 perc intenzív gyakorlatok elvégzése indokolt – állítják a szakemberek. Megjegyzik, mérsékelt testmozgás az, amely során már éppen nem tudunk egy folyamatos társalgást fenntartani. Az aerob aktivitások hosszának legalább 10 percesnek kellene lennie, legjobb hatás a fenti mozgásmennyiség duplájával érhető el. Hozzáteszik, hetente legalább kétszer izomerősítő gyakorlatokat szükséges végezni. Ha pedig a mobilitás korlátozott, kiemelten ajánlott hetente háromszor olyan fizikai aktivitás végzése, mely fejleszti az egyensúlyt, és csökkenti az elesések kockázatát. Ha az egészségi állapot akadályozza az ajánlott fizikai aktivitás elérését, mindenképpen fontos az egészségi állapothoz mérten a lehető legnagyobb aktivitás szint elérése – teszik hozzá a kutatók.

Az 1956-os erdélyi srácok emlékezete

Benkő Levente történész az 1956-os magyar forradalom erdélyi vonatkozásairól, emlékezetéről, üzenetéről szólva a szabadságharc 65. évfordulója apropóján megkeresésünkre elmondta, az erdélyi fiatalok szolidaritása az akkori körülmények között az egyenes gerincű kiállás máig tanulságos példája. A történész erdélyi vonatkozásaival, „kiterjedésével” több kötetében is foglalkozott, az akkori események számos tanuját, résztvevőjét, meghurcoltját szólaltatta meg. Kutatómunkája nem zárult le, további köteteket is tervez.

Helyén volt az eszük, a szívük

„Dolgozunk az újabb munkákon, hiszen nagyon-nagyon sok még az összegereblyézni való. Az óra mindenkinél ketyeg, az '56-os tanúk is fogynak, menteni kell, ami még menthető. A forradalomról és szereplőiről azért nem szabad soha megfeledezni, mert az akkori fiatal, ma a hetedik, néhányan a nyolcadik, sőt, a kilencedik ikszen is túli nemzedék abban a történelmi pillanatban habozás nélkül arra az oldalra állt, pontosabban azon az oldalon maradt, ahol a helye, és hozzáteszem: a szíve és az esze is volt” – mondta a történész. Hozzátette, azért sem szabad elfeledkeznünk a forradalomról és hőseiről, mert az elnyomó szovjet-kommunista fegyverek hideg és rideg vasától és az elnyomógépezet bakancsa súlyától nyögő, savanyú szelek fújta Közép-Kelet-Európában akkor felcsillant a reménynek egy icipici szikrája, felsejlett egy halvány reménysugár: az embertelenségben vannak, akik emberek tudnak maradni. „Ne felejtjük el, hogy mint minden más világuralmi törekvés, a bolsevik-kommunista eszme sem akart egyebet, mint gyökereitől megfosztott, kiszolgáltatott, behódolt, betört, alávetett, tömören: orránál fogva vezethető akaratlan társadalmat. Az emberiség történetében korábban is voltak, és igen nagy valószínűséggel lesznek még más megközelítésű, más eszközöket alkalmazó hasonló kísérletek, de a lényeg mindig ugyanaz: megmaradni egyenes gerincű embernek”

– fogalmazott Benkő Levente. Mint mondta, az ötvenhatosok, az elnyomó fegyverekkel és hatalmasságokkal szembeszegülő magyarországi, pesti, a velük együtt érző erdélyi, partiumi, bánági srácok ezt tették olyan időszakban, illetve abban a pillanatban, amikor Lengyelországtól Magyarországon át Romániáig a társadalom már-már a be- és megtöretettség állapotába került.

Ha az embert valamire kötelezik, az valamiféle elutasítást is kiválthat benne – lásd éppen a kommunista tanok, a kötelező orosznyelv-tanulás ellen lázongó erdélyi srácok esetét.

Brassói, háromszéki srácok

„Ott voltak például a Brassóban alakult Erdélyi Magyar Ifjak Szövetsége fiataljai, akik össze akarták gyűjteni és világgá akarták kürtölni a kommunista hatalom évtizedes túlkapásait, a társadalmat s ezen belül a magyarságot ért sérelmeket. Ezzel egy időben a kommunista Ifjómunkás Szövetség agymosó programjával homlokegyenest ellentétes szellemiséghez, magyarán a megtartó értékek megéléséhez, ha szabad így fogalmazni, használatához való visszatérést hirdették: a karácsony legyen karácsony, a húsvét legyen húsvét, a nemzeti kultúra, beleértve irodalmat, történelmet, legyen nemzeti kultúra, és így tovább” – fejtette ki a történész. Mint sorolta, a sepsiszentgyörgyi mikós diákok, a Székely Ifjak Társasága tagjai is ugyanezt akarták, mondván: nagyapáik elvesztették az első, apáik a második világháborút, tehát nemzedékről nemzedékre kudarcok sorát voltak kénytelenek megélni, hát akkor ők, az ötvenes évek tizenévesei legalább annyival tartoznak, hogy a

negyvennyolcas szabadságharcosok emléke előtt fejet hajtanak.

„Ott voltak a nagyváradi, a baróti középiskolás diákok, akik közül néhányan ténylegesen is nekivágtak a román–magyar határnak, hogy azon átszökve a magyarországi forradalmárok, a pesti srácok segítségére siessenek. Hadd tegyem hozzá: akkor, amikor a második szovjet támadás katonailag már rég vérbe fojtotta a forradalmat!” – mondta a történész. Úgy fogalmazott, ezek az egyértelmű bizonyítékai annak, hogy az ember, még ha tizenéves is, tudja, hol van a helye a tőle és a nemzetétől teljesen idegen, ráerőltetett világban, mai szemmel nézve naiv apróságoknak tűnhetnek, de az akkori körülmények között az egyenes gerincű kiállás máig tanulságos példái voltak mindezek, és ezért mindenkori tisztelet és köszönet illeti őket. Benkő Levente ajánlja Papp Annamária és Vig Emese szerzőtársaival összeállított, *Erdélyi srácok* című interjúkötetüket, amelyet éppen a fiatalokra való tekintettel, éppen nekik szánva eleve úgy terveztek és úgy állítottak össze, hogy az emlékek felidézése könnyed, olvasmányos, de mégis tartalmas, esetleg elgondolkodtató legyen. „Soha nem voltam híve a kötelező házi olvasmányoknak, én inkább az ajánlott irodalmat szerettem. Mert, ha az embert valamire kötelezik, az valamiféle elutasítást is kiválthat benne – lásd éppen a kommunista tanok, a kötelező orosznyelv-tanulás ellen lázongó erdélyi srácok esetét – de, ha jó szívvel ajánlanak valamit, annak talán lesz fogadtatja. Nemrég elhunyt édesapám például iskoláskorunkban soha nem azt mondta, hogy ezt vagy azt a könyvet kötelező elolvasni, hanem csak annyit mondott: le lehet venni a polcra, érdemes belelapozni. Így tett kíváncsivá. Hát akkor én sem teszek, mert nem tehetek mást, mint ajánlom: az *Erdélyi srácokat* is le lehet venni a polcra, és bizonyára ki-k megfárad benne a számára legkedvesebb történetet” – mondta a történész.

KISS JUDIT

mko@communitas.ro

Nem a nyerés, hanem az együtt olvasás, a csapatmunka a fontos

Ez az év immár a második, amikor a november eleji Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár és az annak keretében meghirdetett Olvasd el és játssz velünk! vetélkedő elmaradt. Azokat a 4., 5–6., és 7–8. osztályos tanulókat, valamint középiskolásokat, akik beneveztek a versenyre, a beküldött pályamunkájuk, olvasónaplójuk alapján díjazták. A nagyszámú jelentkezőre való tekintettel a bevett szokás szerint az előző években, a pandémia előtt, a szervezők egy úgynevezett elődöntőn választották ki azt a kategóriánkénti nyolc-nyolc csapatot, akik a vásár ideje alatt személyesen is találkoztak, és a zsűri az élőben szervezett vetélkedőn értékelte a tudásukat, kreativitásukat, és díjazta a legjobbakat. Mivel a világjárvány miatt sem a tavaly, sem az idén nem volt lehetséges a szemtől szembeni megmérettetés, elmaradt a döntő.

Kreativitás, olvasómappa

Az olvasóvetélkedőre idén, akárcsak tavaly olvasómappát, úgynevezett lapbookot kellett készíteniük a versenyzőknek a megadott könyv alapján. Ahogy Makkai Kinga, a Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár gyerekprogramokért felelős szervezője érdeklődésünkre elmondta, idén az I. kategóriában 37, a II. kategóriában 138, a III. kategóriában 79 és a IV. kategóriában 49, összesen 303 csapat pályamunkáját értékelte a zsűri. „A beküldött munkákkal kapcsolatban elmondhatjuk, hogy hihetetlenül sok színvonalas, értékes munka született, amely a gyerekek tehetségéről, kreativitásáról, ötletgazdagságáról és nem utolsósorban kitartásáról árulkodott, hiszen a járvány idén is nagymértékben ellehetetlenítette, hogy a csapatok közösen dolgozzanak” – fogalmazott a vetélkedő ötletgazdája és fő szervezője, hangsúlyozva, hogy „a vetélkedőt elsősorban az olvasás élményéért, a közös játék örömeért szervezték. Éppen ezért számunkra minden gyerek győztesnek mondható, aki részt vett játékunkban, hiszen a játék során rengeteg új ismerettel, kellemes érzésekkel és maradandó élményekkel gazdagodott”. Érdeklődésünkre, hogy hogyan történt a beküldött pályamunkák értékelése, Makkai Kinga elmondta, kategóriánként három-három zsűritag értékelte azokat, illetve ő valamennyi munkát átnézte. A zsűrit a szervező egykori tanítványai, bölcsészkaron végzett tanárok alkották. „Kedden lezárult a határidő, és mi szerdán hozzáláttunk. Öt napra volt szükség, hogy az összes dolgozatot végignézzem” – mondta a szervező.

Értékeltek a többletmunkát

A beküldött olvasómappákat, lapbookokat a csapatoknak kis, két-három perces videón kellett bemutatniuk. Fontos szempont volt a hanghordozás, a kiejtés, az esztétikum, a munka mennyisége, a kreativitás, ötletesség – sorolta Makkai Kinga. Értékeltek az olyan többletmunkákat, mint a

Ötletes olvasómappákat is készítettek a marosvásárhelyi könyvvásár olvasójátékában részt vevő diákok

szereplők jellemzése, a helyszínnek bemutatása, a könyv ajánlása. Ami a versenyre való jelentkezést illeti, a szervező úgy fogalmazott, hogy idén a középiskolások jelentkeztek a legtöbben. A 4. osztályos csapatok mindig 40 körül voltak az előző években is, ez az első ilyen verseny számukra, sok múlik a tanítón, hogy mennyire biztatja őket, segít a felkészülésben. Az érdeklődés azonban nem maradt el, hiszen volt olyan iskola, ahol a negyedik osztályból mindenki szeretett volna benevezni. „A szabály az, hogy osztályonként legfeljebb két csapat versenyezhet, ettől nem térünk el, ehhez ragaszkodtunk. Mint ahogy ahhoz is, hogy a már benevezett csapatjátékosok személyén sem lehetett változtatni, mondjuk ha valaki visszalépett, vagy lebetegedett, nem léphetett másik játékos a helyébe” – magyarázta a szervező, aki hozzáfűzte, hogy „olyan ötletes munkákat láttunk, hogy nem volt nehéz kiválasztani a legjobbakat. Témába vágóan mutattak be egy-egy könyvet saját zenével, saját hangszerelemmel, vagy nagyon ötletes zsebekkel, amelyekbe egy-egy jellemzést, ajánlást rejtettek el, a bemutatáskor azokat is kinyitogatták és felolvastak egy-két mondatot” – emelte ki a legérdekesebbeket Makkai Kinga. „Örömeinkre szolgált, hogy a gyerekek szívesen olvasták a kijelölt műveket, jókedvvel oldották a feladatokat, lelkesedéssel készítették el a lapbookot és az azt bemutató videót” – hangsúlyozta a szervező, hozzátéve, hogy a nyertesek kihirdetésekor a csapatok és a játékosok nevét említette, a pedagógusokét szándékosan nem, hiszen itt az olvasó gyerekek voltak a fontosak, az ő vetélkedőjük volt. A cél az olvasás népszerűsítése, a csapatmunka, nem a nyerés, hanem az, hogy a könyveket elolvassák, megismerjék és beszéljenek róla.

A. E.

Hagyományörzés, múltidéző kalandok várják a bölcs diákokat

Hagyományörzés témakörben hirdeti meg idei kiadását a Bölcs Diákok országos szintű vetélkedő. A 12. alkalommal megtartandó versenyre, melyet a Communitas Alapítvány a Kolozsvári Református Kollégiummal és a Babeş–Bolyai Tudományegyetemmel partnerségben szervez, három-négy fős középiskolás csapatok jelentkezését várják – tájékoztatnak a szervezők lapunkhoz eljuttatott közleményükben. Hozzá tették, a verseny témája a hagyományörzés, célja pedig a tanulók érdeklődésének felkeltése természeti és kulturális értékeik iránt. A vetélkedő során olyan interaktív, szórakoztató feladatok várják a fiatalokat, melyek az elméleti tudás gyakorlati felhasználása által átfogó, összefüggéseket kereső világkép kialakítására ösztönöznek. „Arra szeretnénk biztatni a diákokat, hogy olyan múltbeli tapasztalatok, értékek után kutassanak, amelyek kapaszkodót jelenthetnek a mai ember számára is” – mondta Molnár Galaczi Júlia, a vetélkedő szervező tanára. A vetélkedő rávilágít, hogy jövőt csak a múlt tapasztalataira támaszkodva lehet építeni, ezért minden embernek fontos ismerni elődei élet- és gondolkodásmódját, valamint törekedni arra, hogy a közösségtől kapott értékeket megőrizze, majd továbbítsa utódainak, hiszen egy nép öröksége nem csupán megkülönböztető jegy, hanem a nemzet megmaradását biztosító érték – írják a szervezők.

Az egész tanévet felölelő, többfordulós megmérettetés interdiszciplináris jellegű, szórakoztató, kreatív feladatok által mutatná rá a különböző tudományágak közötti kapcsolatra, kreativitásra, csapatmunkára ösztönözze a tanulókat. Mihályfalvi Katalin, a verseny feladatlapjainak kidolgozója hangsúlyozta, hogy a diákok együttműködésre, kutatásra, élményszerű tanulásra és megtapasztalásra ösztönöz, egyedi versenyben vehetnek részt. A vetélkedőre olyan diákok jelentkezését várják, akik gyarapítani szeretnék tudásukat, kihívásokat keresnek, szeretnék megmutatni, hogy mire képesek.

A vetélkedőre november 21-ig jelentkezhetnek középiskolás csapatok vezetőtanár kíséretével. A megmérettetést járványügyi intézkedésekhez igazítják, az országos szakaszba bejutó csapatok számára egyhetes élménytáborozást szerveznek. További részletek a vetélkedőről, illetve a jelentkezéssel kapcsolatos információk a www.bod.comunitas.ro honlapon olvashatók.

A Bölcs Diákok országos szintű vetélkedőt 2010-ben szervezték meg először a Communitas Alapítvány támogatásával. Az többfordulós interdiszciplináris vetélkedő fő célkitűzése a tanulók olvasási készségeinek a fejlesztése, valamint az, hogy a diákok felismerjék az egyes tudományok szakterületéről származó információk közötti összefüggéseket. A vetélkedőnek személyiségfejlesztő hatása is van, az interaktív

feladatok kitalálására, csapatmunkára és összefogásra nevelik a fiatal nemzedéket. A verseny során a diákok játékos feladatok révén ismerkednek meg a népi szokásokkal, a magyar irodalom kiemelkedő alakjaival, a magyarság történelemének nagyjaival, valamint a tudományok terén jelentőset alkotó nevekkel. Hétköznapi és bonyolult szakmai kérdések, kreatív, fantáziát és általános műveltséget fejlesztő, a motivációt és az egészséges versenyszellemet tápláló feladatok várják a kihívást kedvelő, csapatmunkára készen álló tanulókat. Mint arról többször beszámoltunk, a Bölcs Diákok vetélkedősorozat korábbi kiadásaiiba egész Erdély területéről bekapcsolódtak középiskolás diákok. A megmérettetések az évek során változatos témákat jártak körül, legutóbb az Örökségünk, a Föld témához kapcsolódtak a feladatok, de volt, amikor kulturális sokszínűséggel, az európai népcsoportok kultúrájával ismerkedtek.

D. SZ.

Közel hozná a fiatalokhoz a muzsikát a szatmári filharmónia

Interaktív leckehangversenyeket szerveznek gyerekek számára a szatmárnémeti Dinu Lipatti Állami Filharmónia művészei. Kovács Emőke, a szatmári filharmónia vezetője lapunknak elmondta, a programsorozat célja, hogy megszerettesse a komolyzenét a fiatal korosztállyal, az interaktív foglalkozásokon az ütős, fúvós és vonós hangszerek világával ismerkedhetnek az érdeklődők.

A klasszikus zenét népszerűsítő leckehangversenyeket tartanak gyerekek számára a szatmárnémeti Dinu Lipatti Állami Filharmónia művészei. A programsorozat célja, hogy megszerettesse a fiatal korosztállyal a komolyzenét, felkeltse az érdeklődést a hangszertanulás iránt, valamint közönséget neveljen a szimfonikus zenei programokhoz – mondta el lapunknak Kovács Emőke, a szatmárnémeti filharmónia igazgatója. Hozzátette, az intézmény már tavaly is szervezett interaktív leckekoncerteket, a foglalkozások során óvodás gyerekektől középiskolás diákokig több korosztály ismerkedhetett az ütős, fúvós vagy vonós hangszerek csoportjával, valamint megfigyelhették milyen hangzást eredményez a zenészek közös játéka.

Afrikai kongák, latin-amerikai maracas és Tell Vilmos-nyitány

Az ütős hangszerek világába kalauzolta el a gyerekeket nemrég A kisdobos című interaktív leckekoncert is. A hangverseny közönsége körülbelül harminc hangszert láthatott és próbálhattott ki, a triangulumtól kezdve az afrikai kongákon át a latin-amerikai maracasig számos ritmusdobbal és melodikus hangszerrel ismerkedhetett meg.

A zenészek megmutatták, hogy a hangszerek milyen szerepet kapnak a szimfonikus művekben, hogyan imitálja a vihart Beethoven 5. szimfóniájában az üstdob, vagy például a lőügetést a kókuszdióhéj Rossini Tell Vilmos-nyitányában. Ezenkívül bemutattak melodikus hangszereket is, mint a xilofont, a marimbofont vagy a harangokat. „Bizonyos dallamokat játszva a zenészek színeket, hanghatásokat és különös effektusokat mutatnak be a gyerekeknek, érzékeltetve a körülöttünk lévő világot,

a lelkiállapotokat és nem utolsósorban a zene pulzusát, ritmusát, magával ragadva a hallgatóság képzeletét” – mondta el Kovács Emőke.

Farkast megjelenítő kürtök, a madárkát szimbolizáló klarinét

Hozzátette, leckekoncertjeik nagy népszerűségnek örvendenek a diákok körében, a visszajelzések alapján többen érdeklődnek a filharmónia továbbizeneismertető foglalkozásai felől.

„Ez reklámként is nagyon jó, abban bízunk, ha gyerekek élményekkel gazdagodva térnek haza, lelkesedésüket látva azok a szülők is érdeklődni kezdenek a filharmónia hangversenyei iránt, akik nem járnak klasszikus zenei koncertekre, nem része életüknek a szimfonikus muzsika” – jegyezte meg az intézmény vezetője. Megjegyezte, a szatmári filharmónia idén A kisdoboson kívül egy fúvós ötöst mutat be a A kiskakas gyémánt félkrajcárja című mesét feldolgozva, valamint Prokofjev orosz zeneszerző Péter és a farkas című, gyermekeknek írt szimfonikus meséjével is megismerkedhetnek. A darabban többek között a farkast megjelenítő kürtökről, a madárkát szimbolizáló klarinétról, a cicát jelképező csellóról tanulhatnak a diákok – tette hozzá.

Kifejtette, a programjaikkal elsősorban az iskolákat szólítják meg, a tanintézmények igényei függvényében szervezik leckehangversenyeiket.

Kovács Emőke elmondta, remélik, hogy a leckehangverseny-sorozat megszerettesíti a gyerekekkel a klasszikus zenét, ugyanis tudományosan bizonyított, hogy a hangszeroztatásnak számos pozitív hozadéka van. A ritmusérzék, koncentrációs képesség fejlesztésén túl a kiskorban elkezdett zenetanulás nagymértékben befolyásolja

A vonós hangszerek világával is megismertetik a gyerekeket

a gyermek agyának azon részét, amely a nyelvérzék kialakulásáért, valamint a logikus gondolkodásért felelős. A legújabb kutatások szerint a zeneoktatás elősegíti a bal agyfélteke fejlődését, illetve a rendszeres muzsikálás fejleszti az íráskészséget, valamint hozzájárul más tantárgyak tanulásának sikerességéhez is – hívta fel a figyelmet a szatmári intézmény vezetője.

DEÁK SZIDÓNIA

dkszidonia@gmail.com

Mindenki

Kint kutya hideg van.
Bent kutya meleg.
Kint hóba, bent földre
nem ülhetek.

Kint túl sötét van,
bent nagy a fény.
Én állok minden
tér közepén.

Mindenki engem néz.
Senkit sem látok.
Kint is, bent is
nagyok a távolságok.

„Kint kutya hideg van. Bent kutya meleg. Kint hóba, bent földre nem ülhetek.”

• FARKAS ILONA JANKA

Gólya

Mikor anya leszek, nem leszek ideges,
ha kifut a tej, elfő a leves.
A tejeskávé mellé kacsintani fogok.
Akkor is, amikor az asztalnép dohog.

Szigorú is leszek, mert azt sajnós muszáj.
De mutatom majd közben: milyen szép
a táj. Mosolyogni fogok. Nagyjából
ez a tervem. Lesz hinta és diófa
és bújócska a kertben.

Vidámak leszünk télen-nyáron.
Mindehhez már csak a gólyát várom.

Levisszük

Most már nagy vagyok.
Szobámba szekrényt
és könyvespolcot szerelt egy bácsi,
anyu pedig kijelentette,
hogy nyuszt, autót, építőkockát
nem fog helyettem pakolászni.

Úgy döntött:
márpedig mátol itt rend lesz,
elmúlik végre az örökös káosz!
A gyereket pedig vasárnap estig
levisszük Sanyi tatához!

LÁSZLÓ NOÉMI
nocsek@gmail.com

Négyszáz éves a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium

Bethlen Gábor születésének és halálának évfordulóján, november 15-én indította el a Nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium a tanintézet megalapítása 400. évfordulójának emlékévét. Az ünnepség keretében a kollégium udvarán egy molinót helyeztek el, amelyen az impozáns épületegyüttesről készült légi felvétel mellett az alapítás éve (1622) és a 400. évforduló éve (2022), valamint a „Fejedelem, a fundamentum áll!” jelszó látható. A molinó egy tűzfalra került a kollégium és az egyházkerület címerét ábrázoló molinók alá. Ünnepi beszédében Lőrincz Helga, Nagyenyed alpolgármestere azt emelte ki, hogy Bethlen Gábor felismerte az anyanyelvi oktatás fontosságát, és háborúk idején épített kollégiumot, amely ma, a világjárvány idején is őrzi az alapító szellemiségét. E szellemiség lényegét a fejedelem szállóigévé lett kijelentésével példázta: Nem mindig lehet megtenni, amit kell, de mindig meg kell tenni, amit lehet.” Oana Badea, Nagyenyed liberális polgármestere felidézte: ő maga is a kollégium egyik épületében működő óvodába járt, míg édesanyja román nyelvet tanított az iskolában. Ezért gyermekkorától érzékelte a hely szellemét. Szócs Ildikó, az iskola igazgatója elmondta: a molinóra került jelszó az iskola egykori tanárának, Árpály Lajosnak a módosított verssora. A költő ugyanis múltidőben beszélt a fundamentumról. „Jelenteni jöttünk, hogy a fundamentum áll, és erre építeni lehet. Amikor szükséges, mindannyian együtt tudunk lenni, egy gondolattal, egy szívvel, azért, hogy ennek a kollégiumnak a múltjához méltó jövője legyen” – fogalmazott az igazgató. Szócs Ildikó az MTI-nek elmondta: az emlékévként során tudományos ülésszak, konferencia, vendiák-találkozó szervezésére készülnek. A főrendezvényt 2022 szeptemberére tervezik. A Bethlen Gábor fejedelem által 1622-ben eredetileg Gyulafehérváron alapított iskolát csaknem fél évszázaddal később, a tatárdúlás után költöztették Nagyenyedre. Az iskola nagyenyedi épületeit többször lerombolták, újraépítették. A jelenlegi, 19. századi épületegyüttes

azt követően újjáépítették, hogy az államosított épületeket visszaperelő református egyház megegyezett a város önkormányzatával. Az egyház 25 évre elengedte a bérleti díjat, a város pedig EU-s pályázattal előteremtette az épületegyüttes teljes felújításának díját. A pompásan felújított épületegyüttest 2016-ban adták át. A kollégium a nagyenyedi magyar közösség megtartó intézménye. A 16 600 lakosú kisvárosban a 2011-es népszámláláson a lakosság 15,8 százaléka vallotta magát magyarnak.

Tantárgy lesz a középiskolákban a holokausz, a zsidóság története

A középiskolai és szakoktatási keretű közös törzsének részeként a 2023–2024-es tanévtől kezdődően bevezetik Romániában A zsidók története. A holokausz című új tantárgyat. Az erről szóló törvénytervezetet az ügyben illetékes, döntő házként hétfőn fogadta el a kétkamarás román parlament szenátusa, hatályba lépéséhez már csak az államfő aláírására van szükség. Az új tantárgyra vonatkozó tantervet, tankönyveket és módszertant az oktatási minisztérium fogja kidolgozni az Elie Wiesel Nemzeti Holokausz-kutató Intézet és a holokausz-múzeum tiszteletbeli tanácsának tagjaival közösen. Az oktatási kerettörvény módosításánál – a nemzeti kisebbségi frakció és több román párt képviselői mellett – a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) is kezdeményezőként vállalt szerepet. „A jelen intézkedés több mint egy egyszerű tantárgy bevezetése az iskolai kerettantervbe: erkölcsi fejlődésünk, közösségi lelkiismeretünk története, tükre. A világjárvány okozta válság pillanataiban is tapasztaljuk, hogy kellő tudás és felvilágosítás hiányában a társadalom félelemmel és bizonytalansággal reagál, ez pedig gyakran okoz feszültséget és káoszt. Célunk, hogy nemet mondjunk a félelemből és tudatlanságból táplálkozó manipulációra, ordas eszmékre. Remélem, hogy ez a határozat csak egy lépés lesz afelé, hogy felhívjuk a figyelmet a különböző nemzeti kisebbségek vagy a többségi csoportok szenvedéseire, érzékenységre” – idézte Novák Csaba-Zoltánnak, a szenátusi

tanügyi bizottság RMDSZ-es alelnökének parlamenti felszólalását az RMDSZ hírlevele. A román állam csak a kétezres évek elején, az ország NATO-csatlakozása előtt, amerikai nyomásra ismerte el, hogy a Ion Antonescu vezette kormány felelős volt több mint negyedmillió zsidó megöléséért az 1941–44-es időszakban. A bukaresti vezetők korábban tagadták a romániai holokauszt, és kizárólag Magyarország felelősségét hangoztatták az észak-erdélyi területekről deportált zsidók vonatkozásában. A második világháború előtt még több mint 700 ezer zsidó élt Romániában. A holokauszt túlélő romániai zsidók túlnyomó része a kommunizmus és főleg a Ceaușescu-diktatúra idején, illetve közvetlenül utána kivándorolt, és a legutóbbi népszámláláson már kevesebb mint négyezren vallották magukat zsidónak az országban.

Kétmillió diák folytatja jelenléti oktatással a tanévet

November 8-tól az ország oktatási intézményeinek (beleértve a magánintézményeket is) a 67,79 százalékában folytatódik fizikai jelenléttel az oktatás – jelentette be Sorin Cîmpeanu ügyvivő tanügyminiszter. Elmondta, hogy 4847 iskoláról és óvodáról van szó, melyekben több mint kétmillió gyermek tanul. Cîmpeanu emlékeztetett, hogy a személyzeti vagy infrastrukturális gondokkal küszködő tanintézetek továbbra is kérhetik, hogy az oktatás az átoltottsági aránytól függetlenül online formában történjen. Rámutatott, például 27 fővárosi tanintézmény döntött az online tanrend mellett, bár személyzetük körében az átoltottság meghaladja a 60 százalékot. A miniszter sajtótájékoztatóján jelentette be, hogy azokban az óvodákban és iskolákban folytatódhat jelenléttel az oktatás, amelyek alkalmazotti közösségének átoltottsága meghaladja a 60 százalékot.

Cseke Attila: 43 új bölcsődét épít a fejlesztési minisztérium

Egy lépéssel közelebb áll a megvalósításhoz az RMDSZ bölcsődeépítési programja: 43 új, korszerű és környezetbarát bölcsőde megépítésére indulhat

közbeszerzési folyamat, köztük 18 erdélyi településen – jelentette be Cseke Attila fejlesztési miniszter. Az RMDSZ honlapja szerint a tárcavezető miniszteri rendeletben hagyta jóvá a közbeszerzési folyamat elindítását, amelynek során minden településen megtalálják a megfelelő építőt, és akár már tavasszal elkezdődhet az építkezés, amikor az idő is megengedi, mutatott rá a miniszter. Cseke Attila elmondta: Kézdivásárhelyen és Nagyszalontán egy-egy kis méretű, 40 gyermek befogadására alkalmas bölcsőde épül. Bihar megyében Belényesen és Margittán épített a fejlesztési minisztérium egy-egy közepes méretű, 60–70 kisgyereknek elegendő bölcsődét, Nagyváradon pedig egy nagy, 110 gyermek befogadására alkalmas bölcsődét. Fehér megyében Nagyenyeden és Gyulafehérváron is épül bölcsőde, de Petrozsényben, Resicabányán, Karánsebesen és a Brassó megyei Négyfaluban is bölcsődét építenek. Kolozs megyében Tordán és Szamosújváron, Maros megyében Dicsőszentmártonban, Szeben megyében Medgyesen és Beszterce-Naszód megyében a megyeszékhelyen épül kisbölcsőde. Temes megyében Lugos városában épít a minisztérium egy 110 gyermek befogadására alkalmas bölcsődét, Máramaroszigeten egy közepes méretű bölcsőde épül. A miniszter ugyanakkor hangsúlyozta: 30 nappal hosszabbította meg a kérések és a szükséges dokumentáció iktatásának határidejét annak érdekében, hogy azokban a nagyvárosokban is épüljön bölcsőde, ahol az önkormányzatok nem iktatták még az erre vonatkozó kérést, vagy nem egészítették ki a pályázati csomagot. A következő időszakban a kisvárosok és a községek részéről érkezett kéréseket is megvizsgálja a minisztérium. A bölcsődék megépítésének költségeit teljes mértékben a minisztérium finanszírozza, az önkormányzatok részéről kért önrész nélkül. A fejlesztési minisztérium korszerű, környezetbarát bölcsődéket épít, energiahatékony épületeket, jól szigetelő nyílászárókkal, falakkal, padlóval, amelyekben megújuló energiából, a tetőtérre szerelhető napelemekből vagy hőpumpákból származó energiát használnak az épület hűtésére és fűtésére. Az

épületekben játszó- és hálósobák, konyha és mosókonyha, nagyterem, orvosi rendelő és irodák is lesznek, közölték.

Újrahasznosítási projekt kezdődött diákoknak Kézdivásárhelyen

Idén is újrahasznosítási versenyt hirdetett az iskolák diákjai számára a kézdivásárhelyi önkormányzat. Az Újrahasznosítás városa cím elnyerése érdekében az önkormányzat és a GospCom Kft. a tavalyi év kivételével, 2014 óta minden évben hulladékgyűjtési versenyt hirdetett a város oktatási intézményei számára. A feladat egyszerű volt, az intézmények a számukra kijelölt szelektív kukákba gyűjtötték a papírt, műanyagot, fémet, üveget, és elektronikai hulladékot is, számolt be a Maszol. Az előző években a nyermény azt a három első helyezett iskolát vagy óvodát illette, ahol a tanévben a legtöbb lett az egy főre eső újrahasznosítható hulladék. Idén ellenben változott a szabály, az önkormányzat kihirdette, hogy mindenik intézmény megkapja a nyerményt, amennyiben sikerül begyűjteniük az egy főre eső nyolc kilogramm hulladékot. Bokor Tibor kézdivásárhelyi polgármester elmondta, hogy nem mindegy, hogy miként válunk meg a hulladéktól: felétlenül kidobhatjuk, sokat ártva környezetünknek, vagy megfelelőképpen leadhatjuk azokat, így járulva hozzá a szelektív hulladékgyűjtéshez, egyben környezetünk kíméléséhez. „Öröm számomra azt látni, hogy városunk kilenc tanintézményéből heten teljesítették a verseny feltételeit, így mindenik nyertes számára egy nyomtatott ajándékoztunk, így segítve munkájukat” – mondta az előljáró. A nyertes intézmények a Nagy Mózes Elméleti Líceum, a Bod Péter Tanítóképző, a Manócska napközi otthon, a Református Kollégium, a Petőfi Sándor Gimnázium, a Molnár Józsiás Iskola, valamint a Turóczi Mózes Általános Iskola voltak.

Ifjúsági központ nyílik Sepsiszentgyörgyön

Teret kapnak Sepsiszentgyörgy fiataljai: ifjúsági iroda nyílt, de ifjúsági parlamentet is létrehoznak, és újraindul a

Sepsinet online platform is, számolt be Vargha Fruzsina. A Maszol beszámolója szerint a háromszéki megyeszékhely alpolgármestere évvértékelőjében felidézte, hogy első körben egy ifjúságot érintő konzultációt szerveztek, az online kérdőívet 1113-an töltötték ki. Kiderült, hogy a sepsiszentgyörgyi fiatalokat a munkahelyek, a közlekedés, a lakhatás kérdése és a szórakozási lehetőségek érdeklik leginkább. A problémák megoldásaként indították az 50 eurós lakbértámogatási, illetve a román és magyar nyelvtanulási programot, továbbá a Művész mozival szemben lévő épületben megnyitják a városháza különálló ifjúsági irodáját, ahol a város fiataljait segítik az ügyintézésben, tájékoztatásban és programok lebonyolításában. Sepsiszentgyörgy 25 éves alpolgármestere arra is rámutatott: az elmúlt év során új kapcsolatok születtek az iskolák diáktanácsaival és a város fiataljaival a Hét kérdése sorozatnak köszönhetően, továbbá két körben került sor a gyakoronokprogramra, melynek keretében a több mint 20 résztvevő az önkormányzat és az alárendelt intézmények működésébe nyertethetett betekintést. Idén ősszel pedig 12 diákkal elindult a Sapientia EMTE és a Pécsi Tudományegyetem közös képzőművészeti kara festészet és szobrászat szakokkal. Azt is bejelentette, hogy elindult az iSEPSi névre hallgató, új ifjúságfejlesztési program, amelynek célja, hogy Sepsiszentgyörgyön ne szülessen olyan döntés fiatalokról, amely őket nem vonja be a döntéshozatalba, másrészt hogy a város mércét jelentsen a romániai és közép-kelet-európai kis és közepes városok körében ifjúságpolitika terén. Elhangzott, még idén létrehozzák az ifjúsági parlamentet azzal a céllal, hogy kialakítsa a sepsiszentgyörgyi fiatalok hálóját és megalkossa a 2030-ig terjedő ifjúsági stratégiát. A 21 tagú iParlament munkálataiba bevonják a már létező ifjúsági szervezetek tagjait, de az ezen kívül tevékenykedő fiatalokat is. Jövőre újraindul a Sepsinet online felület is, ahol összegyűjtik a fiatalokat érintő kérdéseket, információkat és lehetőségeket, közölte az előljáró.

P. M.